

COMMENTARIUS GEORGII CHOEROBOSCI.

Σχόλια σὺν θεῶ τῶν μέτρων ἀπὸ φωνῆς Γεωργίου Χοιροβοσκοῦ γραμματικοῦ τοῦ Βυζαντίου τῆς οἰκουμενικῆς διδασκαλίας.

1. Ἰστέον ὅτι 20σκοπὸν 20 ἔχει ὁ μετρικὸς περὶ μέτρων διαλαβεῖν. τοῦ δὲ μέτρου εὐρετῆς μὲν ἔστιν ὁ Ἀπόλλων ἤγουν ἡ Πυθία ἢ, ὡς τινὲς φασί, Φημονόη ἢ ἰέρεια τῆς Πυθίας. εὐρέθησαν οὖν πρῶτον τὰ μέτρα ἐν τῇ Πυθίᾳ, ὅτι αἱ μαντεῖαι καὶ οἱ χρησμοὶ ἐμμέτρως ἐδίδοντο, εἶτα λοιπὸν ἐκ τῆς Πυθίας ἔγνωσαν οἱ ποιηταί. Πατὴρ δὲ καὶ γένεσις τῶν μέτρων ἔστιν ὁ ῥυθμὸς· διήκει γὰρ καθολικώτερος ὢν οὐ μόνον ἐν τοῖς μέτροις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις τισίν· ἔστι γὰρ ὁ ῥυθμὸς ἐκτελοῦ μενος καὶ ἀπὸ τῶν ἐν χαλκείοις σφυρῶν καὶ ἀπὸ ἵππου ποδῶν καὶ κρότου χειρῶν καὶ λύρας καὶ ἐτέρων τινῶν. 178 Καὶ κριτικὴ μέτρων ἔστιν ἡ ἀκοή· ὅθεν καὶ τινες ὀριζόμενοι τί ἔστι μέτρον, φασὶ τὸ ἐκ ποδῶν ἢ βάσεων συγκείμενον, αἰσθήσει τῇ δι' ἀκοῆς κρινόμενον. ποδῶν δὲ καὶ βάσεων ἐκ παραλλήλου τὸ αὐτὸ νοητέον. εἰ οὖν ἡ ἀκοὴ διακριτικὴ ἔστι μέτρων, ἴδιον δ' αἰσθῆ τὸν τῆς ἀκοῆς ἔστιν ἡ φωνή, δηλονότι ἡ φωνὴ ἐπικοσμεῖ τὰ μέτρα. ὡς γὰρ τὸν ἦχον τῆς εὐρυθμίας ἐκτείνουσά τε καὶ συστέλλουσα ἡ φωνὴ τὰς συλλαβὰς σχηματίζει καὶ ἐπικοσμεῖ, οὕτως ἡ ἀκοὴ ἐπιδεξαμένη κρίνει αὐτὴν τὴν φωνὴν καὶ τὸν ῥυθμὸν τῶν μέτρων. ὅθεν πολλάκις ἐν πεζῇ φράσει εὐρίσκονται μέτρα καὶ διὰ τὸν ῥυθμὸν τῆς πεζῆς φράσεως λανθάνουσι (καὶ ἔμπαλιν ἐν μέτροις εὐρίσκεται πεζὴ φράσις καὶ οὐ νοεῖται εὐχερῶς), εἰ μὴ ἄρα ἡ ἀκοὴ καλῶς ἐπικρίνουσα εὐδὴλον καὶ φανερόν ποιήσει. ὅθεν καὶ παρὰ Δημοσθένει ἔστιν εὐρεῖν μέτρα· ἰάμβους μὲν συνεχῶς οἷον (ολ. ι 5) δῆλον γὰρ ἔστι τοῖς Ὀλυνθίοις ὅτι· ἀλλὰ καὶ ἠρωϊκὸν στίχον οἷον (δε ξορ. 143) τὸν γὰρ ἐν Ἀμφίση πόλεμον δι' ὃν εἰς Ἐλάτειαν· ἀλλὰ καὶ ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος παρὰ τῷ αὐτῷ (ολ. ιι 4) πολλῶν δὲ λόγων καὶ θορύβου γιγνομένου παρ' ὑμῖν· ὅμοιον [δὲ] τῷ (σαππη. 76 = ηεπη. 36, 17) [ἄσσαροτέρα] Μνασιδίκα τὰς ἀπαλὰς Γυρίννωσ. 179 Διαφέρει οὖν ὁ ῥυθμὸς τοῦ μέτρου, ὅτι ὁ μὲν ῥυθμὸς ἐν πολλοῖς ἔστιν καὶ ἐν λέξεσι, τὸ δὲ μέτρον ἐν μόνοις τοῖς χρόνοις. τοῦτο δὲ δηλοῖ καὶ Ἀριστοφάνης, εἰ καὶ δοκεῖ παίζειν εἰσάγων τὸν Σωκράτην, ὅτι διαφέρει· λέγει γὰρ οὕτως (νουβ. 638) πότερον περὶ μέτρων ἢ περὶ ἐπῶν ἢ ῥυθμῶν· ὥστε δῆλον ὅτι ἄλλο μέτρον καὶ ἄλλο ῥυθμὸς. λέγεται δὲ τὸ μέτρον πολλαχῶς. ἔστι γὰρ μέτρον τὸ μετροῦν καὶ <τὸ> μετρούμενον, καθάπερ καὶ μέδιμνος καὶ χοῖνιξ καὶ πῆχυς. λέγεται μέτρον καὶ ἡ συμμετρία, ὡς δηλοῖ τὸ λεγόμενον "ἅπαν μέτρον ἄριστον" 3. λέγεται δὲ μέτρον καὶ ὁ πούς ὁ ἀπλοῦς, ὅθεν καὶ τὸν στίχον ἐξάμετρον φάμεν, οἶονεὶ ἐξ πόδας ἔχοντα. λέγεται μέτρον καὶ ἡ διποδία, ὅθεν καὶ τοὺς ἰάμβους τριμέτρους εἰώθαμεν καλεῖν κατὰ διποδίαν αὐτοὺς ἀριθμοῦντες. λέγεται μέτρον καὶ τὸ σύστημα τῶν ποδῶν, οἷον στίχος ἢ ἰάμβος, ὅθεν λέγομεν τήνδε τὴν ῥαψωδίαν πεντακόσια τυχὸν ἔχειν μέτρα, οἶονεὶ στίχους πεντακοσίους. λέγεται πάλιν μέτρον καθολικῶς πᾶσα ἔμμετρος φράσις πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς πεζῆς λέξεως, οἶονεὶ τὸ ποίημα. λέγεται καὶ ἰδικῶς ἕκαστον μέτρον, τὸ δακτυλικὸν ἢ ἰωνικὸν ἢ τι τῶν τοιούτων. λέγεται μέτρον καὶ ὁ χρόνος· ὅθεν δάκτυλος τετράμετρος ἔστιν, οἶονεὶ τετράχρονος, καὶ ὁ ἠρωϊκὸς στίχος 180 λέγεται κδ' ἔχειν μέτρα, οἶονεὶ χρόνους, ὡς δηλοῖ ὁ Ὀρφεὺς ἢ ἡ Πυθία λέγουσα περὶ τοῦ ἔπους οὕτως ὄρθιον ἕξαμερές τετόρων καὶ εἴκοσι μέτρων. (Ἰστέον δὲ ὅτι ἄλλως λαμβάνουσι τοὺς χρόνους οἱ μετρικοί, ἤγουν οἱ γραμματικοί, καὶ ἄλλως οἱ ῥυθμικοί. οἱ γραμματικοὶ ἐκείνον μακρὸν χρόνον ἐπίστανται τὸν ἔχοντα δύο

χρόνους, καὶ οὐ κατάγονται εἰς μείζον τι· οἱ δὲ ρυθμικοὶ λέγουσι τόδε εἶναι μακρότερον τοῦδε, φάσκοντες τὴν μὲν τῶν συλλαβῶν εἶναι δύο ἡμίσεος χρόνων, τὴν δὲ τριῶν, τὴν δὲ πλειόνων· οἷον τὴν ᾠς οἱ γραμματικοὶ λέγουσι δύο χρόνων εἶναι, οἱ δὲ ρυθμικοὶ δύο ἡμίσεος, δύο μὲν τοῦ ᾠ μακροῦ, ἡμιχρονίου δὲ τοῦ σ· πᾶν γὰρ σύμφωνον λέγεται ἔχειν ἡμιχρόνιον.) –Σκοπὸν οὖν ἔχων ἐστίν, ὡς προείπομεν, ὁ τεχνικὸς περὶ μέτρων διαλαβεῖν.– 2. 20Χρήσιμον 20 δὲ ἐστὶ τὸ παρὸν σύγγραμμα οὐ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς ἔμμετρα ποιήσουσι βιβλία, οὐ γὰρ ῥήτορσιν ἢ ἀπλῶς τοῖς τῆ πεζῆ φράσει κεκρημένοις. 3. 20Γνήσιον 20 δὲ ἐστὶ τὸ παρὸν σύγγραμμα Ἡφαιστίωνος πρῶτον μὲν ἐκ τῆς κοινῆς μαρτυρίας τῶν ὑπομνήματα ποιησάντων εἰς αὐτό, εἶτα δὲ καὶ ἐκ τοῦ μεμνησθαι αὐτὸν τούτου καὶ ἐν τοῖς ἑτέροις αὐτοῦ ποιήμασι· ποιεῖ γὰρ βιβλίον περὶ ποιήματος, ὅπερ καὶ ἀεὶ συνευρίσκεται τούτῳ τῷ περὶ μέτρων βιβλίῳ. 181 4. 20Ἐπιγέγραπται 20 δὲ τὸ παρὸν σύγγραμμα ἐγχειρίδιον, ἢ ὅτι, ὡς περὶ τὸ ἐγχειρίδιον ξίφος ὄξυ καὶ τμητικόν ἐστίν, οὕτως καὶ τοῦτό ἐστιν ὄξυνον καὶ τέμνον τὴν διδασκαλίαν· ἢ, ὅπερ ἄμεινον, παρὰ τὸ μικρὸν εἶναι πάνυ (ἐπιτομὴν γὰρ ποιεῖται τῶν ἐν πλάτει αὐτῷ εἰρημένων) καί, ὡς φησὶν ἡ συνήθεια, παρὰ τὸ ἐν χερσὶν ἔχειν· οὕτω γὰρ καὶ ὁ Ἡλιόδωρος, ποιήσας καὶ αὐτὸς ἐγχειρίδιον περὶ μέτρων, φησὶν ἀρχόμενος 20τοῖς βουλομένοις ἐν χερσὶν ἔχειν τὰ κεφαλαιωδέστατα τῆς μετρικῆς θεωρίας 20 καὶ τὰ ἐξῆς. –Ἰστέον δ' ὅτι [οὗτος ὁ Ἡλιόδωρος] πρῶτον ἐποίησε περὶ μέτρων μὴ βιβλία, εἶθ' ὕστερον ἐπέτεμεν αὐτὰ εἰς ἕνδεκα, εἶτα πάλιν εἰς τρία, εἶτα πλέον εἰς ἓν, τοῦτο τὸ ἐγχειρίδιον. παρὰ τὸ μικρὸν οὖν αὐτὸ εἶναι καὶ ἐν ταῖς χερσὶν εὐχερῶς φέρεσθαι ἐπιγέγραπται ἐγχειρίδιον. 5. 20Διαιρεῖται 20 δὲ εἰς δύο· καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ διαλαμβάνει περὶ 20συλλαβῶν 20, ὅτι πᾶσα συλλαβὴ ἢ βραχεῖα ἐστὶν ἢ μακρὰ ἢ κοινὴ, καὶ περὶ 20συνεκφωνήσεως 20, ἣτις λέγεται καὶ συνίζησις· εἶτα καὶ περὶ 20ποδῶν 20 καὶ περὶ διαφορῶν 20μέτρων 20 ὅτι ἐστὶν ἰαμβικὸν τροχαϊκὸν δακτυλικὸν ἰωνικὸν καὶ τινὰ τοιαῦτα. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ τῶν 20ἀντιπαθούτων 20, ὅτι οὗτος ὁ πούς τῷδ' ἀντιπαθεῖ, οἷον ὁ τροχαῖος τῷ ἰάμβῳ ἀντίκειται καὶ ὁ σπονδεῖος τῷ πυρριχίῳ, ὁ δάκτυλος τῷ ἀναπαίστῳ καὶ τινὰ τοιαῦτα· εἶτα καὶ περὶ 20ἀσυναρτήτων 20, ὅτι ἀσύστατον καὶ ἀσυνάρτητόν ἐστι τόδε 182 παρὰ τόδε εἰρημένον, καὶ δῆλον ὅτι παραφέρει ἐκάστου τὰ παραδείγματα ἐξετάζων· εἶτα ζητεῖ καὶ περὶ 20πολυσηματίστων 20 καὶ οὕτω πληροῖ. 6. 20Ὄφειλε δὲ 20προτάττεσθαι 20 τὸ παρὸν σύγγραμμα, ὡς τινὲς φασί, πρὸ παντὸς ἔμμετρον συγγράμματος καὶ πρὸ τῆς Ἰλιάδος· πρῶτον μὲν γὰρ ἔδει ἡμᾶς γινῶναι, τί ἐστὶ μέτρον καὶ ποῖον καὶ πόθεν λαμβάνεται, καὶ οὕτως αὐτὰ τὰ μέτρα γινῶναι εἰ καλῶς ἢ κακῶς ἔχουσιν. ἀλλὰ λέγομεν ὅτι ὕλη τοῦ παρόντος συγγράμματος εἰσι τὰ τῶν ποιητῶν ἔμμετρα ποιήματα· αὐτὰ γὰρ κανονίζει ὁ Ἡφαιστίων καὶ αὐτῶν τὰς χρήσεις παραφέρει, λέγων ὅτι τοιῶδε μέτρῳ ἐχρήσατο ὁδε ὁ ποιητής. πῶς δὲ τῆς ὕλης αὐτῆς ἀγνοουμένης εἶχομεν τὴν μέθοδον γινῶναι; οἷον πῶς ξύλων μὴ ὄντων ἠδύνατό τις τεκτονεῦν μαθεῖν; –Εὐλόγως οὖν πρότερον λέγομεν τὰς λέξεις–ἤγουν τὰ ποιήματα τὰ ἐπιδεχόμενα μέτρον–καὶ τὴν κίνησιν αὐτῶν τὴν διὰ τῶν ὀκτώμερῶν τοῦ λόγου, τὴν σύνταξιν αὐτῶν καὶ τὴν στιγμὴν, καὶ ὕστερον τοῦτο τὸ παρὸν σύγγραμμα περὶ τοῦ μέτρον αὐτῶν διαλαμβάνον. 7. 20Ἀνάγεται δὲ πάλιν καὶ τοῦτο ὡς καὶ πᾶσα τεχνικὴ ζήτησις ὑπὸ τὸ τεχνικὸν ὄργανον τῆς γραμματικῆς· οὐ γὰρ, ὡς τινες ἠθέλησαν λέγειν, ὑπὸ τὸ 183 μετρικόν, ἐπειδὴ περὶ μέτρων διαλαμβάνει. οὐ γὰρ ἐστὶν ἔμμετρον αὐτὸ τὸ ποίημα, ἵνα εἴπωμεν αὐτὸ ὑπὸ τὸ μετρικόν, ὡς τὸ φερόμενον δι' ἰάμβων Φιλήμονος τοῦ Ἀττικιστοῦ περὶ Ἀττικῆς ἀντιλογίας τῆς ἐν ταῖς λέξεσιν. Ἐν οἷς τὰ ἑπτὰ κεφάλαια εἴρηται. Ἰστέον ὅτι μέτρον εἴρηται παρὰ τὸ μείρω (τὸ μερίζω), ὡς παρὰ τὸ σεῖω σεῖστρον καὶ παρὰ τὸ δέρω δέρτρον, <τουτέστι> τὸ δέριμα, ὡς καὶ ἡ χρῆσις (λ 579) δέρτρον ἔσω δύνοντες. Ἰστέον δὲ ὅτι παρὰ τοῖς μετρικοῖς ἢ ὄξυτονουμένη συλλαβὴ μείζων ἐστὶ τῆς βαρυνομένης, οἷον ἢ ᾠσ

συλλαβή ἢ ἐν τῷ καλὸς μείζων ἐστὶ τῆς ἐν τῷ φίλος· γίνεται γὰρ βραδυτῆς τις τοῦ χρόνου, ὡς καὶ ἐν τῇ δασείᾳ λέγεται, διὰ τῆς ὀξείας. [ἢ δὲ περισπωμένη μέση ἐστὶ τῶν δύο, τῆς μὲν μακρᾶς βραχυτέρα, τῆς δὲ βραχείας μακροτέρα.] πάλιν ἢ ὀξυτονουμένη συλλαβή, ἐπιφερομένου ἐγκλιτικοῦ καὶ προαναπέμποντος ἐν αὐτῇ τῇ συλλαβῇ τὸν τόνον, μείζων ἐστὶ τῆς ἀπλῶς ὀξυτο νουμένης μὴ ἐπιφερομένου ἐγκλιτικοῦ, οἶον Ζεύς τε (I 457) καὶ τε χαλιφρονέοντα (ψ 13). 184

Cap. I. Περί βραχείας συλλαβῆς.

Ἐβραχεῖα ἐστὶ συλλαβή ἢ ἔχουσα βραχὺ φωνῆεν ἢ βραχυνόμενον, μὴ ἐπὶ τέλους λέξεως οὕτως ὡς μὴ εἶναι μεταξὺ τούτου τοῦ φωνήεντος καὶ τοῦ ἐν τῇ ἐξῆς συλλαβῆ [φωνήεντος μὴ ὑπάρχειν] σύμφωνα πλείονα ἐνὸς ἀπλοῦ, ἀλλ' ἦτοι ἐν ἢ μὴδὲ ἐν.⁹ Ἐβραχεῖα συλλαβή ἐστὶν ἢ ἔχουσα βραχὺ φωνῆεν ἢ βραχυνόμενον, μὴ ἐπὶ τέλους λέξεως, ὡς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐν τῇ ἐξῆς συλλαβῆ φωνήεντος μὴ ὑπάρχειν πλείονα σύμφωνα ἐνὸς ἀπλοῦ, ἀλλ' ἦτοι ἐν ἢ μὴδὲ ἐν.⁹ Κ' Ἰστέον ὅτι, ὡς προεῖρηται, ἐγχειρίδιον γράφων καὶ ὡς ἐν εἰσαγωγῆς τρόπῳ, οὐκ ἤρξατο πρῶτον ἀπὸ στοιχείων, ὡς τινὲς φασιν, ἢ λέγειν τοῦ μέτρου ὄρον, ἢ ἀπὸ τοῦ γένους τῆς συλλαβῆς, οἷον τῆς καθόλου συλλαβῆς (καθόλου γὰρ 20συλλαβή ἐστίν, 20 ὡς φησὶν ὁ Διονύσιος ἐν τῇ τέχνῃ, 20κυρίως σύλληψις συμφώνων μετὰ φωνήεντος ἢ φωνηέντων, οἶον Κάρ, βοῦς20), ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐν εἴδει συλλαβῆς, οἷον μακρᾶς καὶ βραχείας καὶ κοινῆς. Ὑλὴ γὰρ τῶν μέτρων ἐστὶν ἢ συλλαβή, καὶ ἄνευ ταύτης οὐκ ἂν συσταίη μέτρον. – καὶ αὐτὸς μὲν λέγει, ὡς καὶ πάντες συμφωνοῦσι, τῆς συλλαβῆς εἶναι τρία εἶδη τῆς καθόλου, λέγω δὲ μακρὰ καὶ βραχεῖαν καὶ τὴν λεγομένην κοινήν. ἀλλὰ τούτων [ἦγουν μιᾶς ἐκάστης] λέγει τινὰς διαφοράς, πότε καὶ πῶς καὶ κατὰ πόσους τρόπους γίνεται βραχεῖα ἢ μακρὰ ἢ κοινή συλλαβή. ὁ δ' Ὡρος ἄμεινον εἰς πέντε πᾶσαν συλλαβὴν παραλαμβάνων φησὶ πέντε μόνον εἶδη εἶναι συλλαβῶν, δύο μὲν τῆς βραχείας, δύο δὲ τῆς μακρᾶς, καὶ ἐν τῆς κοινῆς. ἢ γὰρ βραχεῖα συλλαβή, φησὶν, ἢ φύσει ἐστὶ βραχεῖα ἢ θέσει· φύσει μὲν, ὅταν ἔχη ἐν τῶν φύσει βραχέων, θέσει δέ, ὅταν ἔχη ἐν τῶν διχρόνων. καὶ ἢ μακρὰ ὡσαύτως, φύσει μὲν, ὅταν ἔχη ἐν τῶν φύσει μακρῶν, φωνηέντων τέ φημι καὶ διφθόγγων, θέσει δέ, ὅταν ἔχη δίχρονον ἢ βραχὺ φωνῆεν διὰ <δύο> συμφώνων ἢ ἐνὸς διπλοῦ ἐκτεινόμενον. ἐν τε εἶδος τῆς κοινῆς εἶναι τὸ δύνασθαι βραχεῖαν οὔσαν εἰς μακρὰν παραλαμβάνεσθαι, ἢ ἔμπαλιν τὸ δύνασθαι μακρὰν οὔσαν εἰς βραχεῖαν. Διαλαμβάνει οὖν ὁ τεχνικὸς πρῶτον περὶ τῆς βραχείας συλλαβῆς, καὶ ὀρισμὸν αὐτῆς ἀποδίδωσιν εὖ ἔχοντα καὶ ἀντιστρέφοντα πρὸς τὸ ὀριστόν, ὅπερ ὑγεία ἐστὶν ὄρου· σαφῆς δέ ἐστὶν ὁ ὀρισμὸς καὶ ἐξηγήσεως οὐ δεόμενος. –καλῶς δὲ εἶπε 20βραχεῖα ἐστὶ20, καὶ οὐ 20βραχεῖα γίνεται20, ὡς ἐν τῇ κοινῇ συλλαβῇ δεῖξομεν 186 ἐντελέστερον. –καλῶς δὲ προσέθηκεν τὸ 20μὴ ἐπὶ τέλους λέξεως20 διὰ τὴν λεγομένην κοινήν· ἐὰν γὰρ εἰς μέρος ἀπαρτίζη λόγου, τῷ τῆς κοινῆς ὑποπίπτει λόγῳ, οἶον ἢ τ-α συλλαβὴ βραχεῖα ἐστὶ, καὶ ὁμοῦς ἐν τόπῳ κεῖται μακρᾶς παρὰ τῷ ποιητῇ, ἔνθα φησὶ (Φ 352) τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα· ὁμοίως καὶ ἢ π-ρ-ο-ς ἐν τῷ (I 147) πρὸς οἶκον Πηλῆος· σπονδεῖον γὰρ λέγομεν τὸν πόδα πρὸς οἶ. –καλῶς δὲ πάλιν προσέθηκεν 20μὴ ὑπάρχειν σύμφωνα πλείονα ἐνὸς ἀπλοῦ20 διὰ τὴν θέσει μακρᾶν· εἰ γὰρ συμβαίη βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ φωνήεντι ἐπενεχθῆναι δύο σύμφωνα, εἴτε κατὰ σύλληψιν εἴτε κατὰ διάστασιν, ἢ ἐν διπλοῦν, θέσει μακρὰ γίνεται· καὶ πρόδηλον τὸ λεγόμενον. {1Περὶ μακρᾶς φύσει.}1 Ἐμακρὰ ἐστὶν συλλαβή ἢ ἔχουσα <μακρὸν> φωνῆεν <ἢ> μηκνόμενον ἢ μίαν τῶν καλουμένων διφθόγγων, οὕτως ὡς ἐξῆς εἶναι σύμφωνα ἢτοι τελικὸν αὐτῆς τῆς συλλαβῆς ἢ τῆς ἐξῆς ἀρκτικόν, οἶον θ-η-ς ὅ-ω-ς, ἢ-κ-α-ι· εἰ

δὲ μή, οὐκ εἰσὶν ἄντικρυς μακραὶ, ἀλλὰ κοιναί, ὡς ἐξῆς ῥηθήσεται.⁹ Ὁ Μακρὰ συλλαβὴ ἐστὶν ἢ ἔχουσα μακρὸν φωνῆεν ἢ μηκυνόμενον ἢ μίαν τῶν καλουμένων διφθόγγων, οὕτως ὡς ἐξῆς εἶναι σύμφωνον, ἥτοι τελικὸν αὐτῆς τῆς συλλαβῆς ἢ τῆς ἐξῆς ἀρκτικόν, οἷον θῆς θῶς. εἰ δὲ μή, οὐκ εἰσὶν ἀληθῶς μακραὶ ἀλλὰ κοιναί.⁹ –κ 187 Πρῶτον μὲν περὶ τῆς φύσει μακρᾶς διαλαμβάνει, ὕστερον δὲ καὶ περὶ τῆς θέσει. φησὶ τοῖνυν μακρὰν φύσει τὴν ἔχουσαν τὸ ᾠ ἢ τὸ ᾠ ἢ ἐν τῶν διχρόνων ᾠ ᾠ ᾠ καὶ ταῦτα γὰρ λέγει ποιεῖν φύσει μακρὰν, ἀλλὰ καὶ τὰς διφθόγγους· καὶ εὐλόγως· ἢ σύνθεσις γὰρ τῶν δύο φωνηέντων μακρὰν φύσει ποιεῖ μίαν, εἴτε μακρὸν εἶεν καὶ βραχύ, εἴτε τὰ δύο βραχεῖα. –τὸ δὲ 20ὡς ἐξῆς εἶναι σύμφωνον τῆς μακρᾶς, ἢ τελικὸν αὐτῆς ἢ τῆς ἐξῆς ἀρκτικόν²⁰ καλῶς προσέθηκεν, ἵνα διαστείλῃ τὴν κοινήν. εἰ γὰρ λήγει εἰς φωνῆεν καὶ τὴν ἐξῆς ἔχει ἀπὸ φωνηέντος ἀρχομένην, κοινή γίνεται, οἷον ἄνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα (α 1)· ἢ γὰρ συλλαβὴ ἢ ᾠ ᾠ μακρὰ οὔσα, ἐπειδὴ μὴ ἔχει ἐπιφερόμενον σύμφωνον, ἀντὶ βραχείας λαμβάνεται καὶ κοινή παρὰ τοῖς γραμματικοῖς ὀνομάζεται. τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ πλάγχθη ἐπεὶ Τροίης (α 2)· τὸ αὐτὸ καὶ ἐν τῷ τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς (Δ 109)· ἢ γὰρ ᾠ ᾠ συλλαβὴ φύσει ἐστὶ μακρά, κατὰ κρᾶσιν τῶν δύο ᾠ ᾠ οὔσα ἀπὸ τοῦ κέρα. {1Περὶ μακρᾶς <θέσει>}¹. Θέσει δὲ καλοῦσι μακρὰς οἱ γραμματικοὶ τὰς γινομένας ἐκ τῆς τῶν συμφώνων ἐπιπλοκῆς· καὶ λέγει 188 αὐτῆς τρόπους καὶ διαφορὰς ἐ, ἃς καὶ ὁ Διονύσιος φησὶ πάνυ σαφεῖς οὔσας. Δεῖ δὲ σημειοῦσθαι ὅτι παραφέρει εἰς παράδειγμα συλλαβῆς ἐχούσης βραχὺ φωνῆεν ἐπιφερομένων αὐτῇ δύο συμφώνων τῆς ἐτέρας συλλαβῆς τὸ Ἐκτωρ p. 2, 15), πάνυ ἀρμοδίως· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἔχω ἔξω γέγονεν, ὁ ἐχόμενος καὶ ἀντιλαμβανόμενος τῆς οἰκειᾶς πόλεως. οὐ γὰρ ἐστὶν ἀπὸ τῆς ἐκ προθέσεως, ἵνα τις ὑπολάβοι τὸ κ εἶναι μετὰ τοῦ ε καὶ τὴν τ ᾠ ᾠ συλλαβὴν κατ' ἰδίαν. – Τὰ δὲ λοιπὰ παραδείγματα πρόδηλα. {1Περὶ κοινῆς συλλαβῆς,}¹ Ὁ Κοινή συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους τρεῖς· ἥτοι ὅταν διφθόγγῳ ἢ μακρῷ φωνηέντι ἢ μηκυνόμενῳ ἐπιφέρηται φωνῆεν, οἷον ἄνδρα μοι ἔννεπε, μοῦσα, ὅς πολλὰ πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσεν⁹ (α 1. 2)· ἢ τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἐκκαϊδεκάδωρα⁹ (Δ 109). Καλῶς οὐχ ὠρίσατο τὴν κοινήν συλλαβὴν. οὐ γὰρ ἔστιν, ἀλλὰ γίνεται. τῶν δὲ μὴ ὄντων οὐ δεῖ παρέχειν ὄρους ὡς ὄντων. ἐν μέσῳ δὲ ἀμφοῖν κειμένη κοινή προσαγορεύεται. Ἰστέον δ' ὅτι ὀρίζονται τινες αὐτὴν οὕτως· κοινή ἐστὶ συλλαβὴ ἀμφίδοξος συλλαβῆς δύναμις, ἢ πρὸς ἀμφοτέρα δύναται λαμβάνεσθαι, τῷ δὲ Ἡφαιστίῳ 189 ὄρον οὐκ ἔδοξεν αὐτῆς θεῖναι, οὐδὲ τῆς θέσει μακρᾶς· καὶ εἰκότως· ἐπειδὴ φασίν, ὅτι οὐκ ἐξ αὐτῶν εἰσὶν, ἀλλὰ θέσει ἢ μακραὶ ἢ βραχεῖαι γίνονται. περιττὸν δὲ τῆς μὴ οὔσης ὄρον ἀποδοῦναι· οἱ γὰρ ὄροι τῶν ὄντων φύσει. Εἷς τρόπος δὲ ἐστὶ τῆς κοινῆς συλλαβῆς, εἰ καὶ ἀπλῶς αὐτὸς δοκεῖ τρεῖς λέγειν τρόπους, καθάπερ καὶ ὁ Διονύσιος. ὅταν γὰρ εἰς μακρὰν λήγη καὶ ἀπαρτίζη εἰς μέρος λόγου καθαρὸν καὶ τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ φωνηέντος ἀρχομένην, κοινή γίνεται. καὶ τοῦτο πάντως πρόδηλον ἐκ τῶν παραδειγμάτων. κεχρήμεθα δὲ αὐτῇ καὶ ἡμεῖς, ἡνίκ' ἂν ποιῶμεν τὸν ἀμφίμακρον καὶ παλιμβάκχειον πόδα. (3, 10) Ὁ ῥᾶον γὰρ γίνεται ἢ τοιαύτη κοινή, ἐὰν ἢ συλλαβὴ εἰς μέρος λόγου ἢ πεπερατωμένη, ὡς ἐν τοῖς προκειμένοις παραδείγμασι· σπανιώτερον δὲ καὶ ἐπὶ μέσης λέξεως· οὐ μὴν ἀλλ' ὅμως εὐρίσκεται, καὶ μάστιχα ἐν τοῖς ἄλλοις μέτροις· ἐν μὲν ἰαμβικῷ Αἰσχύλος ἐν Νιόβῃ⁹ (155 ν) Ὁ Ἰστρος τοιαύτας παρθένους λοχεύεται, ἐν δὲ ἰωνικῷ τῷ ἀπὸ μεζονος Σωτάδου ἐξ Ἀδώνιδος τόδε τίνα τῶν παλαιῶν ἱστοριῶν θέλετ' ἐπακοῦσαι, ἐν δὲ ἀντισπαστικῷ Ἀνακρέοντος⁹ (1, 4) ἢ κου νῦν ἐπὶ Ληθαίου.⁹ 190 Καλῶς τοῦτο φησιν, ὅτι ῥᾶον γίνεται, ἡνίκα ἀπαρτίζη εἰς μέρος λόγου καθαρὸν ἢ μακρὰ. γίνεται γὰρ καὶ ἐν μέσῳ λέξεως καὶ ἐν ἀρχῇ λέξεως κοινή, ἀλλ' οὐχ οὕτως "ῥᾶον"³ καὶ εὐχερές. καὶ φέρει ἐν διαφόροις μέτροις τὰ παραδείγματα. φησὶ τοῖνυν, ὅτι ὁ Αἰσχύλος κέχρηται ἐν Νιόβῃ δράματι εἰς ἰαμβικὸν μέτρον τῇ ᾠ ᾠ ἐν ἀρχῇ λέξεως

οὔση κοινή οὕτως, ἔνθα φησὶν Ἴστρος τοιαύτας παρθένους λοχεύεται, (συνέστειλε γὰρ τὴν ἑταίρην ἐν δευτέρᾳ βάσει ἰάμβου. ἰστέον δὲ ὅτι οὐχ οὕτως ἔχει πᾶσα ἡ χρῆσις κατὰ τὸ τέλος, ἀλλὰ Ἴστρος τοιαύτας παρθένους ἐξεύχεται τρέφειν ὁ θ' ἄγνός Φᾶσις.) Καὶ Σωτάδης ἐν Ἀδώνιδι φησὶν τίνα τῶν παλαιῶν ἱστοριῶν θέλετ' ἐπακοῦσαι. τοῦτον δὲ τὸν Σωτάδην ἀνεῖλε Πτολεμαῖος ὁ Φιλὰ δελφος ἐλεγχθεὶς καὶ ὑβρισθεὶς ἐξ αὐτοῦ, ὅτι συγγε γένηται τῇ οἰκείᾳ ἀδελφῇ ὁ Πτολεμαῖος. – Ἔστι δὲ τὸ μέτρον ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος. γίνεται δὲ τὸ καθα ρὸν ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος ἀπὸ σπονδείου καὶ πυρ ριχίου ἕως ἔξω. ἔστι δ' ὅτε ἡ <πρώτη> μακρὰ εἰς δύο βραχείας διαλύεται, [ἔστι δ' ὅτε τὴν πρώτην συλλαβὴν μόνην] ὥστε τὸ σχῆμα γενέσθαι τοιοῦτον· ἀπὸ δύο βραχειῶν καὶ μακρᾶς, εἶτα ἀπὸ δύο βραχειῶν τὴν δευτέραν βάσιν καὶ λοιπὸν ἐφεξῆς. καὶ καλεῖται τὰ 191 τὸ τοιοῦτον σχῆμα ἔχοντα κοινή λύσις· [τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῆς πέμπτης βάσεως ἐστὶν ἐνταῦθα· ἀπὸ γὰρ μακρᾶς καὶ δύο βραχειῶν ἐστὶ] κοινή γὰρ εὐρίσκεται τοῦ ἀπὸ μείζονος καὶ τοῦ ἀπ' ἐλάσσονος ἰωνικοῦ μέτρου. οὐσῶν γὰρ δύο μακρῶν καὶ δύο βραχειῶν, ἐὰν τὴν πρώτην λύσω μακρὰν εἰς δύο βραχείας, ἡ κοινή γίνεται λύσις. καὶ τοῦναντίον εἰς τὸ ἀπ' ἐλάσσονος, ἐὰν αἱ δύο βραχεῖαι εἰς μίαν συνέλθωσι μακρὰν [ἡ κοινή γίνεται λύσις] καὶ τὴν δευτέραν μακρὰν τοῦ σπονδείου ποδὸς διαλύσω, τὸ αὐτὸ σχῆμα δείκνυται. καὶ διὰ τοῦτο κοινή λύσις προσαγορεύεται. – Πόθεν οὖν δῆλον, ὅτι ἰωνικὸν ἐστὶν ἀπὸ μείζονος; λέγομεν ὅτι ἐκ τῆς δευτέρας καὶ τρίτης συζυγίας ὠμολόγηται, ὅτι ἐκεῖναι ἀπὸ μακρᾶς ἄρχονται· ἡ δὲ μακρὰ ἀρκτική ἐστὶ τοῦ ἀπὸ μείζονος ἰωνικοῦ. – Ἔστιν οὖν τοῦτο τὸ μέτρον ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος τετράμετρον βραχυκατάληκτον. τετράμετρον δὲ ἐστὶ βραχυκατάληκτον, ἐπεὶ τέσσαρας πόδας ἔχει τετρασυλλάβους παρὰ δύο συλλαβᾶς (διὸ καὶ βραχυκατάληκτον λέγεται)· ἐστὶ γὰρ ἡ πρώτη συζυγία πεντασύλλαβος (κατὰ διποδίαν γὰρ μετρεῖται), ἐκ τῆς κοινῆς λύσεως τὸν πρῶτον πόδα τρισύλλαβον ἔχουσα. – Ἄλλ' ἡ πέμπτη συλλαβὴ διὰ διφθόγγου γράφεται ἢ ἑταίρην, καὶ δοκεῖ εἶναι τὸ μέτρον χωλόν. ἀλλὰ λαμβάνομεν αὐτὴν κοινήν, λήγουσαν μὲν (τὴν συλλαβὴν, οὐ μὴν τὴν λέξιν) εἰς φωνήεν καὶ τὴν 192 ἐξῆς ἔχουσαν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, τὴν ἑταίρην, ὥστε πάλιν καὶ κατὰ μέσην λέξιν γίνεσθαι κοινήν. (3, 19) Ἡ κοινὴ ἐπὶ Ληθαίου; τοῦτο Ἀνακρέοντος (1, 4) ἐστὶν ἀντισπαστικὸν μέτρον. ἔστι δὲ τὸ ἀντισπαστικόν, ὅτι ἀπὸ σπονδείου ἄρχεται καὶ τροχαίου, ὡς ἐν τῷ γουνοῦμαί σ' ἐλαφηβόλε Anacr. 1, 1)· ὁ δεύτερός ἐστὶ πὺς διάμβος, τῆς τελευταίας ἀδιαφορούσης. ἐνταῦθα οὖν ἡ ἑταίρην συλλαβὴ τοῦ 20 Ληθαίου ἐν μέσῳ λέξεως κοινή ἐστὶν, ἀντὶ βραχείας παραλαμβάνομένη. (3, 20) Ἐν δὲ τοῖς ἔπεσι σπανιώτερον. – Λέγει ὅτι καὶ ἐν ἔπεσιν, ἤγουν ἡρωικοῖς μέτροις, γίνεται, σπανιώτερον δὲ ἐπὶ τούτων. ὅμως δὲ γίνεται καὶ ἐν ἐλεγείοις· ὅτι δὲ σπάνιον, φησὶ δῆλον. Σοφοκλῆς γὰρ μὴ δυνάμενος, ἐγκωμιάζων τὸν Ἀρχέλαον, εἰς ἐλεγεῖον θεῖναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ Ἀρχελάου, ὅτι ἀμφίμακρον ποιεῖ ἀκάθαρτον (οὐ γὰρ ἀπῆρτιζεν εἰς μέρος λόγου ἢ ἑταίρην συλλαβὴ μακρὰ οὔσα, ἵνα ποιῆσθαι κοινήν), συνέστειλεν αὐτὴν καὶ ἐποίησεν ἀττικῶς Ἀρχελέως. ὁμοίως καὶ Παρθένιος, εἰς Ἀρχελαΐδα γράφων καὶ μὴ θέλων ἐν ἐλεγείοις ποιεῖσθαι ἐν μέσῳ λέξεως κοινήν, ἀντὶ ἐλεγείου ἑταίρην ἐποίησεν οὕτως ἀμυσχρὸν οὔνομ' ἔσσειτ' Ἀρχελαΐδος Herh. p. 4, 7 193 (ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ὁ Φιλόπονος εἰς ἐπίγραμμα Καισαρείας ὡσαύτως ἐποίησε)· τὸ δ' ἀμυσχρὸν τινὲς ἐν αὐτῇ τῇ χρήσει ἀμυδρὸν φασιν, ὃ σημαίνει τὸ ἀδύνατον. Ἀλλὰ καὶ παρ' Ὀμήρῳ (Ξ 489) ἐστὶν εὐρεῖν ἀναγκαίαν συστολήν. ἀντὶ γὰρ τοῦ Πηνελάοιο ἐποίησεν Πηνελέοιο (4, 8). καὶ οὐ δυνατόν εἶπεν αὐτὸ ἀττικόν· ἔδει γὰρ καὶ τὴν κλίσην ἀττικὴν εἶναι Πηνελέω. ὁ δὲ Ῥίνθων ἐν ἰάμβῳ πάλιν ἐχρήσατο ἐν μέσῳ λέξεως τῇ κοινῇ, εἶτά φησιν· Ἰππώνακτός ἐστι τὸ μέτρον, οὐκ ἐμόν· φησὶ γὰρ οὕτως ὅσπερ Διώνυσος αὐτὸς ἐξώληθεῖ (4, 10), (οἷονεὶ ὁ αὐτὸς Διώνυσός σε ἐξώληθεῖ) τὴν γὰρ ἑταίρην συλλαβὴν τοῦ τελευταίου ποδὸς συνέστειλε ὡς εἶναι

χωλίαμβον. (4, 15) 9Καὶ ἐν ἔπεσιν εὐρίσκεται ὡς παρὰ Θεοκρίτῳ⁹ (11, 18) 9ύψηλᾶς ἐς πόντον ὀρων ἄειδε τοιαῦτα καὶ παρ' Ὀμήρῳ⁹ (N 275) 9οἶδ' ἀρετὴν οἶος ἐσσί. τί σε χρῆ ταῦτα λέγεσθαι; καὶ παρ' Ἀνακρέοντι ἐν ἐλεγείαισ⁹. Νῦν παραφέρει παρὰ Θεοκρίτῳ ἐν στίχῳ κατὰ μέσον λέξεως κοινήν, ἀλλὰ φαμεν ἀπολογούμενοι τὴν 194 ὀ-ι αὐτὸν ἀντὶ βραχείας λαμβάνεσθαι ἢ ἀπλῶς κοινήν ποιεῖν ὡς ἐν τοῖς προειρημένοις γέγονε μέτροις καὶ ἐν τοῖς ἐπιφερομένοις· ἔστι γὰρ παρὰ Ἀνακρέοντι ἐν ἐλεγείαις, ὡς φησὶν ὁ τεχνικός· ἔτι δὲ ἔστιν εὐρεῖν καὶ <παρ'> ἄλλοις ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Οἰδίποδι τῷ ἐπὶ Κολωνῶ, ἔνθα φησὶ (1136) μόνους οἴονται συνταλαιπωρεῖν τάδε· ἐν γὰρ τῷ δευτέρῳ ποδὶ τὴν ὀ-ι συνέστειλεν. ἀλλὰ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ἴππεῦσιν ὡσαύτως, ἔνθα φησὶ (479) καὶ τὰκ Βοιωτῶν ταῦτα συντυρούμενα καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς (480) πῶς οὖν ὁ τυρὸς ἐν Βοιωτοῖς ὦνιος· τὴν ἄ-ο-ι συνέστειλεν ἐν τετάρτῳ ποδὶ. ἀλλὰ καὶ Μέ νανδρος ἐν Ἐπιτρέπουσιν οἱ τηλικοῦτοι καὶ τοιοῦτοι τῷ γένει (181) τὴν ἄ-ο-ι ἐν τετάρτῳ ποδὶ συνέστειλε. τὸ αὐτὸ δὲ ἔστι καὶ ἐπὶ τῆς ἄ-ι διφθόγγου, ὡς Εὐπολις ἐν Ἀστρατεύ τοις φησὶν (35) Ἀθηναίων εἰ βούλεται τις ἐγγράφειν· ἐν δευτέρῳ ποδὶ τὴν ἄ-ι συνέστειλε. παρὰ δ' Ἴππῶ νακτι ἐπὶ τῆς ἄ-ι καὶ ὀ-ι διφθόγγου πολλή ἐστὶν ἡ χρῆσις. οὐ δεῖ δὲ ἡμᾶς τοὺς νεωτέρους χρῆσθαι· εἰ δὲ τις χρήσαιτο, ἔχει ἀπολογίαν· οὔτε γὰρ εἰσι φύσει μακρὰ ἢ ἄ-ι καὶ ἢ ὀ-ι δίφθογγοι, ἀλλ', ὡς καὶ ἐν τῷ 195 περὶ τόνων δείκνυται, αὗται πρὸς ἓνα ἡμισυ μόνον ἔχουσι χρόνον, τῆς φύσει μακρᾶς δύο ἐχούσης, ὅθεν καὶ ἐπὶ τέλους οὔσαι ἔχουσι πολλακίς τὸν προπαροξύ τονον τόνον. (5, 10) Εἶτα φέρει παράδειγμα ὁ τεχνικός καὶ ἐπὶ τῆς ὀ-ι διφθόγγου· ἥτις πάλιν ἔχει ἀπολογίαν ὅτι ἀσθενεστέρα ἐστίν, ὡς ἐκ δύο ὑποτακτικῶν, τοῦ ὀ-υ καὶ τοῦ ὀ-ι, συνεστηκυῖα· ὅθεν οὐδέποτε ἐν τέλει λέξεως εὐρίσκεται, καὶ εὐλόγως ὅτι οὐκ ἐν τέλει λέξεως, ἀλλ' ἐν μέσῳ τὴν κοινήν ἐποίησεν. Ἔστι δ' εὐρεῖν τὴν ὀ-ο-υ δίφθογγον ὡσαύτως ποιούσαν κοινήν, οἷον παρὰ Ἀριστοφάνει Nub. 838 ὡσπερ τεθνεῶτος καταλούει μου τὸν βίον· τὴν γὰρ ἄ-ο-ο-υ συλλαβὴν ἐν τετάρτῳ ποδὶ ἰάμβου συνέστειλεν· Ὀμοίως καὶ τὴν ἄ-ε-υ εὐρίσκομεν ποιούσαν κοινήν, οἷον ἐν τῷ πρώτῳ. ἰάμβῳ Ἰππῶνακτος, ἔνθα φησὶ μακάριος ὅστις θηρεύει † πρήσας 22a τὴν ἄ-ρ-ε-υ ἐν τετάρτῳ ποδὶ συνέστειλε· καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς ἐν δευτέρῳ ποδὶ τὴν ἄ-ε-υ καίτοι γ' εὐωνον αὐτὸν εἰ θέλεις δώσω 22b)· εἶτα πάλιν ὁ αὐτὸς ἐκέλευε βάλλειν καὶ λεύειν Ἰππῶνακτα τὴν ἄ-λ-ε-υ ἐν τετάρτῳ ποδὶ· λεύειν δὲ φησὶν ἀντὶ τοῦ λιθοβολεῖν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἢ τοῦ ποιητοῦ χρῆσις ἢ ἔχουσα τὴν ὀ-ο-ι, ἢν παραφέρει ὁ τεχνικός (5, 1. ν 275), ἐναντιοῦ 196 ται τῷ λόγῳ Ἡρωδιανοῦ τῷ ὅτι οὐδέποτε ἐν παλιμ βακχεῖῳ ἔστιν εὐρεῖν τὴν ὀ-ο-ι ἀντὶ βραχείας παραλαμ βανομένην, ἀλλ' ἐν ἀμφιμάκρῳ, ὡς ἐν τῷ ὀρων ἄειδε τοιαῦτα (4, 17) καὶ τοῖς ὁμοίοις. ὁ δ' Ἡλιόδωρος ἔλεγεν αὐτὸ κατὰ συνίζησιν. εὐρίσκεται δ' ἀπλῶς ἐν μέσῳ λέξεως κοινή καὶ ἐν παλιμβακχεῖῳ, ὡς καὶ παρὰ Τυρταίῳ "3ῆρωες"3 (17)· οὕτω γὰρ ἔλαβε τὸν δεῦτερον πόδα τοῦ στίχου. Ἰστέον δὲ ὅτι τῆς κοινῆς συλλαβῆς ὁ Ἡφαιστίων ὄρον οὐκ εἶπεν, οὐ γὰρ ἔστι κοινή· διὸ καλῶς φησὶ (3, 4) 20γίνεται δὲ κοινή²⁰ καὶ οὐκ 20ἔστιν²⁰· ὅτι γὰρ οὐκ ἔστιν οὐδεμία συλλαβὴ κοινή, δῆλον· εἰ γὰρ τις ἡμᾶς ἐρωτήσει, ποία ἐστὶ συλλαβὴ μακρὰ, ἀποφαντικῶς ἐροῦμεν ἢ ἄ-μ-η καὶ ἢ ἄ-β-ω, ὁμοίως καὶ βραχεῖα ἢ ἄ-μ-ε καὶ ἢ ἄ-β-ο. καὶ πάλιν μακρὰ ἢ ἄ-χ-θ-η καὶ <ἢ> ἄ-μ-ο-ι· καὶ ὅμως ὁ ποιητὴς ἐκατέρῃα τούτων ἐν τῷ πλάγχθῃ ἐπεὶ Τροίης (α 2), καὶ ἐν τῷ ἄνδρα μοι ἔννεπε μῦσα (α 1) ὡς βραχεῖα κέχρηται· καὶ ὅμως οὐκ εἰσὶ βραχεῖαι, ἀλλὰ κοιναὶ γίνονται. τοῦτο καὶ ἐπὶ πάσης κοινῆς. Ἰστέον ὅτι τῶν τεχνικῶν καὶ μετρικῶν λεγόντων περὶ τῆς φύσει μακρᾶς μὴ θέλειν αὐτὴν τὴν μακρὰν εἰς φωνῆεν καταλήγειν καὶ τὴν ἐξῆς ἔχειν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, ἀλλὰ πάντως ἔχειν μεταξὺ σύμφω 197 νον (τότε γὰρ οὐ γενήσεται μακρὰ, ἢνίκα ἐστὶ καθαρά, ἀλλὰ κοινή), λέγει ὁ 20Ἡλιόδωρος²⁰ βοηθεῖσθαι τῷ τοι οὕτω τρόπῳ καὶ μεῖναι αὐτὴν μακρὰν καὶ μὴ γίνεσθαι κοινήν

κατὰ ἢ τρόπους. πρῶτον μὲν, ὅτε στιγμή ἐπιφέρεται αὐτῇ τῇ μακρᾷ οἶον ἀθάνατοι· οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει (ε 80). δεύτερον δέ, ἐὰν αὐτῇ ἢ μακρὰ περισπᾶται οἶον τῷ Ἀσκληπιάδῃ, ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὄμματα φωτός (Λ 614). τρίτον, ἐὰν τῇ μακρᾷ περισπωμένη ἐπιφέρηται ἐσθλὸν δ' οὐδέ τι πω εἴπας ἔπος οὐδ' ἐτέλεσσας (Α 108)· τὸ γὰρ εἴπας περισπᾶται. τέταρτον, ἐὰν ὀξεῖα ἐπιφέρηται οἶον πῆ ἔβη Ἀνδρομάχη λευκώλενος (Ζ 377). πέμπτον, ἐὰν δασυνομένη λέξις ἐπιφέρηται οἶον δόμεναι ἐλικώπιδα κούρην (Α 98)· τὸ γὰρ ἐλικώπιδα ἐπιφέρεται δασυνόμενον. ἕκτον, ὅτε συγκρουσμός καὶ συνέχεια ἔστι συναλοιφῆς γινομένης Ἰδαί', Ἐκτορι ταῦτα κελεύετε μυθήσασθαι (Η 284)· Ἰδαῖε γὰρ ἔστι τὸ ἐντελές. ἕβδομον, ὅτε ὁ ἢ διαζευκτικός † ἐπιφέρεται ἢ Αἴας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεύς (Α 145)· περὶ τῆς ᾠδῆς φησι συλλαβῆς· τοῦτο δὲ δεῖ παρατηρήσαι, ὅτι πρὸ τοῦ ἠ κεῖται σύμφωνον ἐν τῷ ᾠδῆς, καὶ ὁμοίως 198 ὡσπερ <περὶ> ἀμφιβαλλομένης καὶ οὐκέτι ὁμολογουμένης μακρᾶς φησὶν ὁ Ἡλιόδωρος. ὄγδοον, ὅτε τὸ ἠ ἐπιφέρεται οἶον ἢ δὲ μολυβδαίνῃ ἰκέλη εἰς βυσσὸν ὄρουσεν (Ω 80). 5, 13) 9Δεύτερος δέ ἔστι τρόπος, ὅταν βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ φωνήεντι ἐπιφέρηται ἐν τῇ ἐξῆς συλλαβῇ δύο σύμφωνα, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἄφωρον ἔστι, τὸ δὲ δεύτερον ὑγρὸν, οἶον ὄπλον, ἄκρον, Πάτροκλέ μοι δειλῆ9 (Τ 287) 9καὶ τὰ ἐξῆς.9 Ἐνταῦθα τοὺς ἄλλους δύο τρόπους τῆς κοινῆς βούλεται ἐξετάσαι· τὸν γὰρ πρῶτον ἐν τῇ προλαβούσῃ διεξήλθομεν πράξει. ἔστιν οὖν ὁ δεύτερος τρόπος οὕτως, ὅτι γίνεται κοινή, ὅταν βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ φωνήεντι οἶον διχρόνῳ ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα ἐν συλλήψει, ὧν τὸ πρῶτον ἔστι τῶν θ' ἄφωρον, τὸ δεύτερον ὑγρὸν οἶον ἐν τῶν δ' ἀμεταβόλων οἶον ὄπλον, ἄκρον, Πάτροκλε καὶ τὰ ὅμοια. καλῶς δὲ πρόσκειται "3ἐν συλλήψει"3· ἐὰν γὰρ ὧσιν ἐν διαστάσει, οὐ ποιοῦσι κοινήν, ἅτε δὴ τοῦ διαστήματος ἐν τῷ διαχωρίζειν τὰ σύμφωνα μεζονος γινομένου καὶ μὴ οὔσης ὀλισθηρᾶς καὶ συντόμου <τῆς> φωνῆς ὡστε δύ νασθαι λαθεῖν. Εἶτα ζητοῦσιν τινες, διὰ τί μὴ τὰ δύο ὅμοια ποι 199 οὔσιν κοινήν, λέγω δὴ δύο ἡμίφωνα ἢ δύο ἄφωνα ἢ δύο ἀμετάβολα. Καὶ λέγομεν περὶ 20τῶν ἡμιφώνων20, ὅτι ὅλως ἡμίφωνον οὐ προηγείται ἡμιφώνου κατὰ σύλληψιν, εἰ μὴ σπανίως καὶ εἷς τινα κατὰ πάθος τὸ ᾠδῆς τοῦ ᾠδῆς ᾠδῆς, ὡσπερ αὐτός φησι τὸ Μάσνης καὶ Πάσ νης· εἶτα καὶ ὁ Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ καθόλου φησὶν τὸ Δασλήρα· (ἔστι δὲ λίμνη Κυρήνης τῆς πενταπόλεως, ὅθεν ἦν ὁ Καλλίμαχος). τὸ γὰρ κατὰ τὸ τέλος ἔχον ἔμπαλιν τὸ ᾠδῆς τοῦ ᾠδῆς προηγούμενον [πάλιν] δι' ἀνάγκην ἄλς καὶ τὸ ᾠδῆς Τίρυνς καὶ τὸ ᾠδῆς μάκαρς. κατὰ πάθος δὲ τὸ μάσλης ἀπὸ τοῦ μάσθλης καὶ τὸ ἐσλὸς ἀπὸ τοῦ ἐσθλός. –Περὶ δὲ τῶν 20ἀφώνων20 ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ἀσθενέστερά εἰσι μᾶλλον τῶν ἄλλων στοι χείων καὶ εὐρέθῃ ποιοῦντα σπανίως κοινήν ἐν αὐτοῖς τὸ ᾠδῆς τ καὶ τὸ ᾠδῆς κ τ, οἶον παρὰ τῷ ποιητῇ (δ 229) Αἰγυπτίῃ τῇ πλεῖστα φέρει ζεῖδωρος ἄρουρα. καὶ πάλιν παρὰ Ἰππώνακτι ἐν τετάρτῳ ποδὶ ἰάμβου δοκέων ἐκείνον τῇ βακτηρίᾳ κόψαι. καὶ πάλιν παρὰ τῷ αὐτῷ ἡμίεκτον αἰτεῖ τοῦ φάλεω † κολάψαι. εἶτα καὶ ὅτι τῷ λόγῳ τῆς κοινῆς οἶον βραχείας τὸ 200 <κ τ καὶ> τὸ ᾠδῆς τ διπλασιάζεται τὸ κέκτηκα καὶ πέπτωκα, εἰ μὴ ἄρα κατὰ συγκοπὴν γέγονεν, ὡς ἐν τῷ περὶ ῥημάτων ἐδείχθη. –Περὶ δὲ τῶν 20ἀμεταβόλων20 ἔστιν εἰπεῖν, διὰ τί μὴ τὰ δύο ὑγρά ὀλισθηρὰ ὄντα ποιοῦσι κοινήν, ὅτι μήποτ' εὐλόγως. οὐ τοσοῦτον γὰρ ἔστιν ὀλισθηρὰ τὰ β' ὑγρά ἢ ὅσον ὑγρὸν καὶ ξηρὸν, ὡς ἡνίκα ἔστι τὸ ὑγρὸν κάτωθεν, τὸ δὲ ξηρὸν ἄνωθεν. οἶον ἔστι λαβεῖν παράδειγμα ἐπὶ τοῦ λεπύρου τοῦ πέ πονος· ὅτι ἐὰν ἐστῶσι δύο ὑγρά καὶ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν καὶ πατήσῃ τις αὐτά, οὐκ ὀλισθαίνει οὐδὲ πίπτει. ὡσαύτως καὶ ἐὰν κάτωθεν ἢ τὸ ξηρὸν τοῦ λεπύρου, τὸ δὲ ὑγρὸν ἄνωθεν. εἰ δὲ τούναντίον κάτωθεν ἔστι τὸ ὑγρὸν, ἄνωθεν δὲ τὸ ξηρὸν καὶ πατήσῃ τις αὐτό, εὐχερῶς ὀλισθαίνει καὶ πίπτει. οὕτως οὖν καὶ ἐνταῦθα ἐπειδὴ ἄνωθεν ἔστι τὸ ξηρὸν οἶον τὸ ἄφωρον, κάτωθεν δὲ τὸ ὑγρὸν οἶον τὸ ἀμετάβολον, εὐλόγως γίνεται ὀλισθηρὰ ἢ φωνὴ καὶ ποιεῖ τὴν κοινήν. λανθάνει γὰρ ἢ μακρὰ ὀλισθαίνουσα καὶ συντόμως παρερχομένη.

-Ἄλλως τε οὐδὲ ἔστι δύο ὑγρά ἐν συλλήψει, εἰ μὴ μόνον τὸ ᾄμα τοῦ ᾄμα προηγούμενον, ἄπερ καὶ ἔστιν εὐρεῖν ὡς ἀσθενέστερα πολλάκις τῶ 201 λόγῳ τῆς κοινῆς λαμβανόμενα. πρῶτον μὲν γὰρ ἄνε διπλασιάσθησαν κατὰ τὸν παρακείμενον ὡς βραχεῖας οὔσης τῆς συλλαβῆς, οἷον μέμνημα. εἶτα δὲ καὶ ποι οὔσι κοινήν ἐν τοῖς μέτροις. καὶ παραφέρει ὁ μετρι κὸς τοῦτο ἐν διαφόροις (6, 3) οἷον παρὰ τῶ Κρατίνῳ ἐν Πανόπταις δράματι (154) εἰς ἔπος ἄλλοτριογνώμοις ἐπιλήσμοσι μνημονικοῖσι, καὶ παρὰ Ἐπιχάρμῳ ἐν Μεγαρίδι εὐμνος καὶ μοισικὰν ἔχουσα πᾶσαν φιλόλυρος ἠχή. ἔστι δὲ τὸ μέτρον τροχαϊκὸν τετράμετρον ὑπερκατὰ ληκτον. ἰστέον δὲ ὅτι ἐν ταῖς ἀνίσοις τοῦ τοιοῦτου μέτρου, λέγω δὴ τοῦ τροχαϊκοῦ, σπονδειὸς οὐ πίπτει, ἀλλ' ἐν ταῖς ἀρτίαις τοῦτο γίνεται· διὰ τοῦτο γὰρ ἐν ταῦθα τὸ ᾄμα ἐν τῇ πρώτῃ βάσει τὴν κοινήν ἐποίησεν. ὑπερκατάληκτον δὲ ἔστιν, ἐπεὶ μετὰ τοὺς τέσσαρας πόδας τοὺς κατὰ διποδιὰν μετρούμενους συλλαβὴν πε ριττεύει. τὸν τέταρτον δὲ πόδα χορίαμβον ἔχει, τοῦτο ἔστιν ἀπὸ τροχαίου καὶ ἰάμβου συγκείμενον· πάλιν δὲ τὸ ᾄμα ἰ-λ-ο δύο βραχεῖαι ἀντὶ μιᾶς μακρᾶς παρελήφθησαν. εἰσὶ δὲ πάλιν καὶ παρὰ Καλλιμάχῳ (27 = ηεπη. π. 6, 9) τὼς μὲν ὁ Μνησάρχειος ἔφη ξένος· οὐ δεῖ δὲ πάλιν ἡμᾶς χρῆσασθαι· σπάνια γὰρ καὶ σε σημειωμένα. (6, 10) Ὁ εἰς μὲντοι τῆς προτέρας συλλαβῆς τελικὸν ἦ τὸ ᾄμα, τῆς δὲ δευτέρας ἀρτικὸν τὸ ὑγρόν, 202 οὐκέτι γίνεται κοινή συλλαβή, καὶ τὰ ἐξῆς. -Εἴρηται περὶ τούτου, ὅτι ἐὰν μὴ ἦ κατὰ σύλληψιν προηγούμενον τὸ ᾄμα τοῦ ἀμεταβόλου, οὐ ποιοῦσι κοινήν, καὶ φέρει ὁ μετρικὸς παραδείγματα. (6, 16) Ὁ φησὶ δ' ὁ Ἡλιόδωρος τὸ ᾄμα ἐπιφερόμενον ἀφώνῳ ἦττον τῶν ἄλλων ὑγρῶν κοινὰς ποιεῖν ἐν τοῖς ἔπεσι συλλαβᾶς· διὰ τοῦτο καὶ Κρατῖνος ἐν τοῖς Χείρωνσι⁹ (φρ. 235) ἠπεποίηκε σκῆψιν μὲν Χείρωνες ἐλήλυθεν ὡς ὑποθήκας ἀντὶ τοῦ ἐληλύθαμεν. Ὁ φησὶ δὲ ὁ Ἡλιόδωρος τὸ ᾄμα ἐπιφερόμενον ἀφώνῳ ἦττον τῶν ἄλλων ὑγρῶν ποιεῖν ἐν τοῖς ἔπεσι κοινὰς συλλαβᾶς, διὰ τὸ τὸν Κρατῖνον ἐν Χείρωνσι πεποιηκέναι σκῆψιν μὲν Χείρων εἰσελήλυθεν ὡς ὑποθήκας ἀντὶ τοῦ εἰσελήλυθμεν' καὶ τὸ ἐξῆς. Ὁ φησὶ δὲ ὁ Ἡλιαστίων μέμφεται Ἡλιοδώρῳ λέγοντι, ὅτι ἦττον καὶ σπανιώτερον εὔρηται κοινήν ποιοῦν τὸ ᾄμα ἐπιφερόμενον ἀφώνῳ. δι' ὅ φησι ὅτι ὁ Κρατῖνος, ἵνα μὴ εὐρεθῆ τὸ ᾄμα ἐν τῶ ἐλήλυθμεν, μὴ ποιοῦν κοινήν (ἔστι δὲ κατὰ συγκοπὴν τοῦ ᾄμα ἀπὸ τοῦ ἐληλύθαμεν), ἀπέβαλε τὸ ᾄμα ἀφώνῳ ἐν τῶ σκῆψιν μὲν Χείρωνες ἐλήλυθεν. Τοῦτο δὲ ψεῦδος. εἰσὶ γὰρ πολλαὶ πάνυ αἱ χρήσεις, καὶ φέρει ὁ τεχνικὸς παραδείγματα· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ μάλιστα αὐτοῦ τοῦ ᾄμα οἷον παρὰ Ἀριστο φάνει ἐν Πλούτῳ (759) ἐμβὰς γεγόντων εὐρύθμοις προβλήμασιν· 203 καὶ ἐν Νεφέλαις (638) πότερον περὶ μέτρων <ἢ περὶ ἐπῶν> ἢ ῥυθμῶν· καὶ πάλιν (647) ταχύ γ' ἂν δύναιο μανθάνειν περὶ ῥυθμῶν· καὶ πάλιν (648) τί δ' ἂν μ' ὠφελήσειαν οἱ ῥυθμοὶ πρὸς τάλφιτα· καὶ πάλιν (650) ἐπαίειν ὁποῖος ἔστι τῶν ῥυθμῶν· καὶ ἐν Βατράχοις (1365) ἐπὶ τὸν σταθμὸν γὰρ αὐτὸν ἀγαγεῖν βούλομαι. τὸ δὲ τοῦ Κρατῖνου <οὐ> λέγομεν ὅτι διὰ τοῦτο εἶπεν ἐλήλυθεν· ἔστι γὰρ καὶ παρὰ Ἐπιχάρμῳ, οἷον αὐτὸς παρατίθεται ὁ μετρικὸς (7, 10) τὴν χρῆσιν ἐν Κύκνῳ τοιοῦδε φωτὸς πρὸς δόμους ἐλήλυθεν. οὐ κεῖται δὲ οὕτως ἡ χρῆσις, ἀλλὰ Κύκνου δὲ πρῶτα πρὸς δόμους ἐλήλυθεν· καὶ οὕτως δεῖ γράφειν. ὅστις κατὰ ἀναλογίαν ἐχρήσατο καὶ τῶ δευτέρῳ προσώπῳ ἐλήλυτε. οὐκ ἄρα οὖν διὰ τὸ κοινήν μὴ ποιεῖν τὸ ᾄμα ὁ Κρατῖνος ἀπέβαλε τὸ ᾄμα τοῦ ἐλήλυθμεν, εἰπὼν τὸ ἐλήλυθεν. (7, 15) Ὁ τρίτος δὲ ἔστι τρόπος, ὅταν βραχεῖα συλλαβὴ τελικὴ λέξεως ἦ, μὴ ἐπιφερομένων τῶν τῆς μακρᾶς ποιητικῶν συμφώνων, ἀλλ' ἦτοι ἐνὸς ἢ μηδ' ἐνός. Ὁ φησὶ δὲ ἔστι τρόπος, ὅταν βραχεῖα συλλαβὴ λέξεως ἦ τελικὴ, μὴ ἐπιφερομένου τινὸς τῶν τῆς μακρᾶς ποιητικῶν συμφώνων, ἀλλ' ἦτοι ἐνὸς ἢ μηδενός· καὶ τὰ ἐξῆς. Ὁ φησὶ δὲ ἔστι τὸ λεγόμενον, ὅτι γίνεται κοινή κατὰ τρίτον τρόπον, ὅταν βραχεῖα ἦ ἀπαρτίζουσα εἰς μέρος λόγου καὶ οὐκ ἔχη δύο σύμφωνα ἐπιφερόμενα, ἀλλ' ἢ ἐν ἀπλοῦν ἢ μηδὲ ἐν, ἐπεὶ εὐρεθήσεται θέσει μακρὰ γινομένη. ἰστέον δ' ὅτι οὐ κεχρήμεθα ταύτῃ τῇ κοινῇ

ἡμεῖς, ἀλλὰ μάλλον οἱ ποιηταί, οἷον τὸ Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης (Ξ 1) καὶ Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε (Ξ 459) καὶ οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες (Ξ 421) καὶ καὶ μὲν οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον (Ζ 194)· 20 καὶ μὲν 20 σπονδεῖος ἐν ἀρχῇ στίχου. ἔσχε δὲ τι ἐξαίρετον αὐτὴ παρὰ τὰς ἄλλας χρήσεις, ὅτι εἰς τέλος ἐστὶ ποδὸς καὶ οὐκ εἰς ἀρχὴν ὡς αἱ προειρημένα. Περὶ δὲ ταύτης τῆς βραχείας τῆς ἀντὶ κοινῆς λαμ βανομένης λέγει ὁ 20 Ἡλιόδωρος 20 δέκα τρόπους, πότε δὴ καὶ πῶς εὐρίσκεται. φησὶ γὰρ οὕτως· ἡ βραχεῖα ἢ τοιαύτη εἰς τόπον μακρᾶς κοινῆς εὐρίσκεται, ὅτε τὸ ἰ ἐπιφέρεται, ὡς ἐν τῷ οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες (Ξ 421). 205 20 δευτέρως δέ 20 ἐστὶ τρόπος ὁ ἀπὸ τῆς ὀξείας διαφόρως γινόμενος, ὅτε ἐπίκειται αὐτῇ τῇ βραχεῖα συλλαβῇ, οἷον Τρῶες δ' ἐρρίγησαν ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν (Μ 208). διήρηται γὰρ ὁ τρόπος τῆς ὀξείας διαφόρως, ἢ προ ηγουμένης ἢ ἐπικειμένης, ὡς δέδεικται, ἢ καὶ ἐπιφερομένης· προηγουμένης μὲν, οἷον ἡ ναύτησι τέρας ἢ ἐστρατῶ εὐρέϊ λαῶν (Δ 76)· ἐπιφερομένης δὲ ὅς ἤδη τὰ τ' ἐόντα τὰ τ' ἐσόμενα πρό τ' ἐόντα (Α 70). 20 τρίτος 20 ἐστὶ τρόπος ὁ ἀπὸ τῆς περισπωμένης ἐὰν ἐπι φέρηται, οἷον ἔως ὃ ταῦθ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν (Α 193)· τὸ ἑ καὶ τὸ ὠ εἰς μίαν μακρὰν κατὰ συνίζησιν ποδὶ ζεταί, ὡς εὐθέως προϊόντες γνωσόμεθα. ὁμοίως καὶ τὸ πάντη ἐποχόμενοι πρὶν αὐτ' ἐν χερσὶ γυναικῶν (Ζ 81). καὶ εἰ προηγεῖται ἢ περισπωμένη, οἷον οἰκῆας ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον υἱόν (Ζ 366)· ἐστὶ δὲ ἀπὸ εὐθείας τῆς οἰκεύς, σημαίνει δὲ τὸν τοῦ οἴκου. 20 τέταρτος 20 ἐστὶ τρόπος ὁ ἀπὸ τῆς δασείας ἢ ἐπικειμένης Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἑκτορι (Π 358), ἢ ἐπιφερομένης 206 Ἀπόλλωνος ἐκάτοιο (Η 83. Υ 295), αἶ κε κακὸς ὡς (Ζ 443), ἢ προηγουμένης ἔλπομαι ἐκτελέεσθαι ἵνα μὴ ῥέξομεν ὧδε (Η 353). 20 πέμπτος 20 τρόπος ἐστὶν ὁ διὰ τῆς στιγμῆς καὶ πόσιας· ὁ δ' ἔπειτα θεοῖς εὐχεσθαι ἀνώγει (Ζ 240), ὁμοίως καὶ τὸ οὐδὲ μάλ' ἴφθιμος, ἐπεὶ ἡ πολὺ φέρτερός ἐστὶν (Θ 144). 20 ἕκτος 20 ἐστὶ τρόπος ὁ διὰ τῶν ἀμεταβόλων ἄλ ἄμ ἄν ἄρ ποσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα (Β 44), θυμὸν ἀπὸ μελέων (Η 131. ο 354), ἀλλ' ὕδατι νίζοντες (Η 425), ἄλλοι δὲ ῥινοῖς, ἄλλοι δ' αὐτοῖσι βόεσσιν (Η 474). οἱ δ' 20 ἄλλοι τέσσαρες 20 τρόποι, τουτέστιν ἔβδομος, ὄγδοος, ἕνατος, δέκατος, εἰσὶ διὰ τῶν δ' στοιχείων, ἢ διὰ τοῦ ἄδ ἢ π ἢ σ ἢ τ, οἵτινες καὶ διπλασιάζεσθαι πεφύκασιν, οἷον οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν (Ζ 139 αλ.), ὧ υἱὲ Πετewῶ (Δ 338), Ἀρτέμιδί σε εἴσκω 151^ο 152 ἐπιφερομένου τοῦ σ, ἀλλὰ καὶ λήγοντος ἐν τῇ ἄλ σ συλλαβῇ βέλος ἐχεπευκές (Α 51. Δ 129), 207 τοῦ δὲ τ ἐπιφερομένου μήτε σύ γ' Ἄρηα τό γε δεῖδιθι (Ε 827)· διπλασιάζονται δὲ οὕτως ἔδδεισεν δ' ὁ γέρον καὶ ἐπέιθετο μύθῳ (Α 33. Ω 571), εἰωθότες ἔδμεναι ἄδδην (Ε 203), ὁπότε τις μετὰ παυσωλὴν (Τ 201), ὁπότερος δὲ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται (Γ 71. 92. σ 46), ποσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν (Β 44), ὅτι τοι ἐν μεγάροισιν (δ 392). Ἔστι δὲ ἀνακεφαλαιώσασθαι τοὺς δέκα τρόπους οὕτως· ὁ τοῦ ἰῶτα, ὁ τῆς ὀξείας, ὁ τῆς περισπωμένης, ὁ τῆς δασείας, ὁ τῆς στιγμῆς, ὁ τῶν δ' ἀμεταβόλων, ὁ τοῦ ἄδ, ὁ τοῦ π, ὁ τοῦ σ, ὁ τοῦ τ. καὶ τοσαῦτα περὶ τῆς κοινῆς. Ἄξιον δ' ἡμᾶς ἀπορῆσαι, τί δὴ ποτε τούτῳ τῷ τρίτῳ τρόπῳ τῆς κοινῆς οὐ κεχρήμεθα ἡμεῖς τῷ τὴν βραχεῖαν ποιεῖν κοινήν, ἀλλὰ μόνοι οἱ ποιηταί· (σπα νίως γὰρ εὐρίσκεται εἰς ἄλλο μέτρον.) τοῖς γὰρ προ ειρημένοις καὶ ἡμεῖς κεχρήμεθα· (λέγομεν δὴ, ὅτε ἔστι φύσει μακρὰ εἰς φωνῆν λήγουσα καὶ εἰς μέρος λόγου 208 καὶ τὴν ἐξῆς ἔχουσα ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, καὶ ὅτε ἔστι θέσει μακρὰ δύο συμφώνων ἐπιφερομένων ἐν συλλήψει, ὧν τὸ πρῶτον ἄφωνόν ἐστὶ, τὸ δεύτερον ἀμετάβολον). ἀλλὰ λέγομεν, ὅτι εὐλόγως. ἰστέον γὰρ ὅτι ἡ μακρὰ περιεκτικὴ ἐστὶ βραχείας (ἐκ δύο βρα χειῶν γὰρ σύγκειται), οὐ μὴν ἡ βραχεῖα τῆς μακρᾶς. καὶ εὐλόγως ἡμεῖς μακρᾶ ἀντὶ βραχείας κεχρήμεθα, οὐκ ἔμπαλιν δὲ βραχεῖα ἀντὶ μακρᾶς. {1 Car. II. Περὶ συνεκφωνήσεως.} 1 9 Συνεκφώνησις ἐστὶ, ὅπου ἂν δύο συλλαβαὶ σύμφωνον μὴ ἔχουσαι μεταξὺ ἀλλήλων ἀντὶ μιᾶς παραλη φθῶσι. 9 U 9 Συνεκφώνησις ἐστὶν, ὅταν δύο συλλαβαὶ σύμφωνον

μετὰ ἀλλήλων μὴ ἔχουσαι ἀντὶ μιᾶς παραλαμβάνονται. τρόποι δὲ εἰσι τῆς συνεκφωνήσεως οἷδε. ἢ γὰρ δύο μακραὶ καὶ τὰ ἐξῆς, 9 – κ Ἐνταῦθα περὶ τῆς συνεκφωνήσεως οἶονεὶ συνιζήσεως βούλεται διαλαβεῖν· ἰστέον δὲ ὅτι διαφέρει αὕτη ἢ συνεκφώνησις τῆς συναλοιφῆς· ἄλλως γὰρ ἢ συναλοιφή καὶ ἄλλως ἢ συνεκφώνησις μετρεῖται· ἢ μὲν γὰρ συναλοιφή καθάπερ γράφεται οὕτω καὶ μετρεῖται, οἷον ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ 95 et saerius)· 209 ἀποβληθέντος γὰρ τοῦ ὄ ἐν τῷ "3ὡς ἔφατο"3, ἀπεβλήθη καὶ ἐν τῷ μέτρῳ καὶ οὐ λαμβάνεται συλλαβή· ἢ δὲ συνεκφώνησις οὐχ ὡς γράφεται οὕτω καὶ μετρεῖται, ἀλλὰ δύο συλλαβαὶ εἰς μίαν συλλαμβάνονται ἐν τῷ μέτρῳ, οἷον αὐτός φησι μυρία παραδείγματα· ἢ οὐχ ἄλλοις ὅτι γυναῖκας ἀνάκιδας ἠπεροπεύεις (E 349)· ἢ γὰρ ἢ καὶ οὐ συλλαβαὶ εἰς μίαν μετροῦνται. λέγει δὲ αὐτῆς τῆς συνεκφωνήσεως πέντε τρόπους· ἢ γὰρ δύο μακραὶ εἰς μίαν γίνονται μακράν, ἢ βραχεῖα καὶ μακρὰ εἰς μίαν μακράν, ἢ μακρὰ καὶ βρα χεῖα εἰς μίαν μακράν, ἢ δύο βραχεῖα εἰς μίαν βρα χεῖαν. εἶτα ἐν τῷ τέλει τὸν πέμπτον φησὶ τρόπον, ὅτε βραχεῖα καὶ κοινὴ εἰς μίαν βραχεῖαν παραλαμβάνονται. Ὁ δ' 20 Ἡλιόδωρος 20 φησὶν ἐν τῇ εἰσαγωγῇ, ὅτι καὶ τρεῖς εἰς μίαν συνεκφωνοῦνται συλλαβαί, ὡς τὸ δι πενθημιμερές τοῦτο, [οἶονεὶ] τὸ δοκοῦν εἶναι ἔλεγεῖον, Ἄστερις, οὔτε σ' ἐγὼ φιλέω οὔτ' Ἀπελλῆς Anacr. 72b). οὐ γὰρ ἐστὶν ἔλεγεῖον, ἀλλὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέρος ἐστὶ δακτυλικόν, τὸ δὲ δευτέρον ἰαμβικόν· δύο γὰρ ἰαμβικούς ἔχει πόδας καὶ συλλαβήν· τὸ οὖν 20 φιλέω οὔ 20 ἀπὸ βραχεῖας καὶ μιᾶς μακρᾶς. 210 Ἰστέον δὲ ὅτι τὸν τέταρτον τρόπον, λέγω δὴ τὸν λέγοντα δύο βραχεῖας εἰς μίαν βραχεῖαν παραλαμβάνεινεσθαι, λέγει (9, 6) ἐν τοῖς ἄλλοις μέτροις κυρίως εὐρίσκεσθαι, σπανίως δὲ ἐν ἔπει. οἷον παρὰ Σωτάδῃ ἐν τῇ Ἰλιάδι σείων μελίην Πηλιάδα δεξιὸν κατ' ὤμον. εἰς ἰθυφαλλικὸν δὲ ἐστὶ τὸ μέτρον. ὅπερ τοιοῦτον ἔχει τρόπον· τὸ πρῶτον μέρος αὐτοῦ ἰωνικόν ἐστὶν ἀπὸ μείζονος, τὸ δὲ ἔσχατον αὐτοῦ μέρος, ὃ ἐλέγομεν ἰθυφαλλικόν, ἐκ τριῶν τροχαίων μετρεῖται· οὕτως κατὰ διποδίαν σείων μελίην Πηλιάδα τῆς ᾠα καὶ ᾠδᾠα συλλαβῆς εἰς μίαν μετρομένης βραχεῖαν· δεξιὸν κατ' ὤμον τροχαῖοι. (ἰθυφαλλικὸν δ' ἐκλήθη, διότι εἰς τὰ φαλλαγῶ για ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ Διονύσου αὐτῷ ἐχρήσαντο). –εἶτα, ἐπειδὴ ἔλεγε τοῦτο εἶναι σπάνιον ἐν στίχῳ, ὅμως δὲ εὐρήσθαι, καὶ ἀγνοεῖν τοῦτο τὸν Κριτίαν Herh. p. 9, 10 sq), ὅτι δυνατόν ἐστὶ δύο συλλαβὰς εἰς μίαν βραχεῖαν παραλαμβάνειν, (ἐνόμισεν εὐλόγως μὴ δύνασθαι τὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ὄνομα θεῖναι ἐν στίχῳ ἢ ἔλε γείω καὶ διὰ τοῦτο ἀντὶ ἔλεγείου ἐποίησεν ἰαμβον, 211 ὥστε εἶναι ἀντὶ στιχελεγείου στιχίαμβον) καὶ φέρει τὴν χρῆσιν. παραφέρει δὲ, ὅτι εὐρήται καὶ ἐν στίχῳ παρὰ Κορίννη ἐν πέμπτῃ Herh. p. 9, 16 sq. τινὲς δὲ φασὶν ἐν δευτέρῳ, κρεῖττον δὲ ἐστὶν ἐν πέμπτῃ. εἶτα καὶ παρὰ Πραξίλλῃ ποιητρίᾳ Herh. p. 9, 19

Cap. III. περὶ ποδῶν.

9 Ἐκ τῶν συλλαβῶν εἰσὶν οἱ πόδες, ὧν δισύλλαβοι μὲν δ'. καὶ τὰ ἐξῆς, 9 Ἐνταῦθα περὶ τῶν ποδῶν βούλεται διαλαμβάνειν ποῖοι καὶ πόσοι εἰσὶ· καὶ ἀναγκαῖόν ἐστὶν ἡμᾶς πρότερον αὐτὸ τοῦτο γνῶναι, τί ἐστὶ πούς. πούς τοίνυν ἐστὶν σύνταξις συλλαβῶν ἄρσιν καὶ θέσιν περιέχουσα. καὶ ἄλλως· πούς ἐστὶ μετρικὴ συλλαβῶν σχέσις ἀπὸ δύο ἕως ἕξ, ἕξ ὧν γνωρίζομεν τὸ τοῦ μέτρου εἶδος τε καὶ μέγεθος. βάσις δὲ ἐστὶ τὸ ἐκ δύο ποδῶν συνεστηκός τοῦ μὲν ἐν ἄρσει τοῦ δὲ ἐν θέσει παραλαμβάνομένου. ἢ οὕτως· βάσις ἐστὶν <ἢ ἐκ δύο ποδῶν> ἢ ἐκ ποδός καὶ καταλήξεως, τουτέστι μιᾶς συλλαβῆς 212 ποδὶ ἰσομένης. γνωρίζεται δὲ ὁ μὲν πούς ταῖς συλλαβαῖς, τὰ δὲ μέτρα τοῖς ποσὶν ἢ ταῖς βάσεσι. μέτρον δὲ ἐστὶ ποδῶν ὀρισμένων ποιά σύνταξις κατὰ τὴν φυσικὴν συμμετρίαν πῶς ὑπὸ τῶν τοῦ λόγου

μερῶν ἀφωρισμένη. – Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ δισυλλαβίας ἕως ἕξ συλλαβῶν μετροῦνται οἱ πόδες. καὶ ἔστιν αὐτῶν μετρηῖσαι τὴν ποσότητα, ὡς τινες φασὶ τῶν τεχνικῶν, κατὰ διπλασιασμόν. εἰσὶ γὰρ δισύλλαβοι ἀπλοῖ τέσσαρες, τουτέστιν ὁ σπονδεῖος καὶ ὁ πυρρίχιος, ὁ τροχαῖος καὶ ὁ ἴαμβος. οὗτοι δὲ ἀντιστρεφόμενοι ἀλλήλους ποιοῦσι κυκλικῶ σήματι. τοῦ γὰρ τροχαίου μετατιθεμένη ἢ μακρὰ τὸν ἴαμβον ἀποτελεῖ καὶ ἔμπαλιν ἢ τοῦ ἴαμβου τὸν τροχαῖον, καὶ αἱ τοῦ σπονδείου μακρὰ εἰς βρα χεῖαν τὸν πυρρίχιον, καὶ ἔμπαλιν αἱ τοῦ πυρριχίου βραχεῖαι εἰς μακρὰν τὸν σπονδεῖον. εἰσὶν οὖν δυσὺλλαβοὶ τῶν ἀπλῶν πόδες τέσσαρες. εἶτα κατὰ ἀναδιπλασιασμόν τρισύλλαβοι ὀκτώ, ὡς ὁ τεχνικός φησιν. πάλιν κατὰ ἀναδιπλασιασμόν τῶν διπλῶν τετρασύλλαβοι ι´, πεντασύλλαβοι μὲν λβ´, ἑξασύλλαβοι δὲ ἐξηκὸν τατέσσαρες, ὥστε εἶναι τοὺς πάντας ὁμοῦ ρκδ´. – Ἄλλοι δ´ ἄλλως ψηφίζουσιν, ὥστε καὶ πλείονα φθάνειν. τοὺς γὰρ δώδεκα ἀπλοῦς, τουτέστι τοὺς δ´ δι συλλάβους καὶ ὀκτώ τρισυλλάβους, δωδεκάκις πολυπλασιάζουσι· δωδεκάκις οὖν δώδεκα γίνονται ρμδ´. καὶ οὕτως οἱ περὶ Ὄρον καὶ Λογγῖνον ἐψήφισον. 213 {Περὶ ὀνομασίας τῶν ποδῶν.}1 20Πυρρίχιος20 γοῦν ἔστιν, ὃν τινες καὶ προκελευσματικὸν καλοῦσιν, ὁ καὶ παρίαμβος καὶ ἡγεμῶν ἐκ δύο βραχειῶν, δίχρονος. λέγεται δὲ πυρρίχιος, ὅτι βραχὺ τατος ὢν καὶ ὀξύτατος ἐφήρμοσε μάλιστα τῇ συντόμῳ κινήσει τῆς ὀρχήσεως, ἣν πυρρίχην ὠνόμαζον, ἣ δὲ διὰ τὸ ὑπὸ Πύρρου, τοῦ καὶ Νεοπτολέμου τοῦ Ἀχιλλέως υἱοῦ εὔρεθῆναι τὸν τε τοῦ ποδὸς καὶ τοῦ μέλους <καὶ> τῆς ὀρχήσεως ῥυθμόν, ἣ δὲ διὰ τὸ ὑπὸ Ἀχιλλέως παρὰ τῇ τοῦ Πατρόκλου πυρᾶ, ἣ δὲ διὰ τὴν σφοδρὰν κίνησιν καὶ πυρώδη. παρίαμβος δὲ ὁ αὐτὸς καλεῖται διὰ τὸ παρὰ ἕνα χρόνον ἴσος εἶναι τῷ ἴαμβῳ· ὁ μὲν γὰρ δίχρονός ἐστιν, ὁ δὲ ἴαμβος τρίχρονος. προκελευσματικὸς δὲ ἐκλήθη καὶ ἡγεμῶν διὰ τὸ βραχὺ τατος εἶναι πλέον παντὸς ποδὸς καὶ πρὸ πάντων εὐρῆσθαι, ἀκολουθεῖν τε αὐτῷ πάντα τὰ τῶν ποδῶν σχήματα καὶ μεγέθη. 20Σπονδεῖος20 δὲ ἔστιν ἐκ δύο μακρῶν, τετράχρονος, οἷον φωνή. λέγεται δ' οὕτως διὰ τὸ μάλιστα παραλαμβάνεσθαι εἰς τὰς ἱεουργίας καὶ σπονδοποιίας τῶν 214 θεῶν, ἀφ' οὗ καὶ σπονδεῖον ἔτι καὶ νῦν μέλος προσαυλεῖν λέγουσι τοῖς ἱεροῖς. Ὁ δὲ 20τροχαῖός20 ἔστιν ἐκ μακρᾶς καὶ βραχείας, τρίχρονος, οὕτω κληθεῖς, ἐπειδὴ διατετροχασμένην καὶ τροχαῖαν ἐν τῇ κατασκευῇ τὴν ῥυθμοποιίαν ἔχει, διὰ τὸ τὴν μακρὰν ἐπιτρέχειν ἀεὶ τῇ βραχείᾳ καὶ ἀνάπαλιν τὴν βραχεῖαν ἔπεσθαι τῇ μακρᾷ. 20Ἰαμβος20 δ' ἐκ βραχείας καὶ μακρᾶς, <τρίχρονος> εἴρηται ἥτοι ἀπὸ Ἰάμβης τῆς Κελεοῦ θεραπεΐνης, ἣτις τὴν Δήμητρα λυπούμενην ἠνάγκασε γελάσαι γέλοιόν τι εἰποῦσα, τῷ ῥυθμῷ τούτου τοῦ ποδὸς αὐτομάτως χρησαμένη. ἣ ἀπὸ Ἰάμβης τινὸς ἐτέρας, γραός, ἣ Ἰπ-πῶναξ ὁ ἰαμβοποιὸς παρὰ θάλασσαν ἔρια πλυνούση συντυχῶν ἤκουσε τῆς σκάφης ἐφαψάμενος, ἐφ' ἧς ἔπλυνεν ἢ γραῦς, ἄνθρωπ', ἀπελθε, τὴν σκάφην ἀνατρέψεις. καὶ συλλαβῶν τὸ ῥηθὲν οὕτως ὠνόμασε τὸ μέτρον. ἄλλοι δὲ περὶ τοῦ χωλιάμβου τὴν ἱστορίαν ταύτην ἀναφέρουσι, γράφοντες τὸ τέλος τοῦ στίχου τὴν σκάφην ἀνατρέψεις. 215 ἢ παρὰ τὸ ἰαμβίζειν, ὃ ἔστιν ἰὸν βάζειν τουτέστιν <λόγους μεστὸς πικρίας> λέγειν· λοιδορικὸν γὰρ τὸ μέτρον τὸ ἐκ τούτου τοῦ ποδὸς συνιστάμενον. Τρισύλλαβοι δὲ οἶδε· 20Δάκτυλος20, ὁ καὶ ἠρῶος. <ἐκ μακρᾶς καὶ δύο βραχειῶν, τετράχρονος> καὶ δάκτυλος μὲν ἀπὸ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, οἱ τὸν μὲν ἀριθμὸν ἦσαν δέκα, παραστάται δὲ τυγχάνοντες τῆς Ῥέας καὶ μουσικώτατοι ὑπάρχοντες διὰ τῆς τῶν ὀργάνων χρήσεως ὕμνον τὸν Δία. καὶ ἄλλως· δάκτυλος ἀπὸ τῆς ἐν ταῖς χορδαῖς γινομένης τῶν δακτύλων κινήσεως. ἠρῶος δὲ καλεῖται διὰ τὸ πρὸς τὰ τῶν ἠρώων ἔργα καὶ τοὺς τῆς γενεαλογίας ὕμνους προσαρμόζειν, ἣ δὲ διὰ τὸ πρῶτῳ τούτῳ κεχρηῆσθαι τοὺς ποιητὰς πρὸς τὴν ἠρωϊκὴν ἱστορίαν. 20Ἀνάπαιστος20 δέ, ὃν καὶ καλοῦσι τινὲς ἀντιδάκτυλον, ἐκ δύο βραχειῶν καὶ μακρᾶς, τετράχρονος. ἐκλήθη δὲ οὕτως διὰ τὸ ἀντικειμένως ἔχειν τῷ ἠρῶϊ (δύο γὰρ ἔχει βραχεῖας κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς πλήξεως τοῦ ῥυθμοῦ, τὴν δὲ τρίτην μακρὰν ἐν

τῆ θέσει) καὶ ἄνω παίειν αἰεί. 20'Αμφίμακρος20, ὁ καὶ κρητικὸς καὶ παιωνικὸς ὁ αὐτός, ἐκ μακρᾶς καὶ βραχείας καὶ μακρᾶς, πεντά 216 χρονος. καὶ ἀμφίμακρος μὲν λέγεται, ὅτι ἐκατέρωθεν τῆς βραχείας ἔχει τὰς μακρὰς. κρητικὸς δέ, ὅτι ὑπὸ Κρητῶν εὐρήσθαι δοκεῖ· ἐκεῖνοι γὰρ πρῶτοι τοῦτο τὸ γένος τῆς ῥυθμοποιίας ὀρχήσει τὴν βάσιν ἀπαρτίζοντες ἐποίουν. παιωνικὸς δέ, ἐπεὶ πρὸς τὰ παιωνικὰ καλοῦ μενα μέτρα ἤρμοσται. 20'Αμφίβραχυς20 δέ, ἐκ βραχείας καὶ μακρᾶς ἐστὶ καὶ βραχείας, τετράχρονος. εἴρηται δ' οὕτως, ὅτι ὑπὸ δύο βραχειῶν τὴν μακρὰν περιλαμβάνει ἔμπαλιν τοῦ ἀμφι μάκρου· ὃν τινες καὶ ὑπερθετικὸν καλοῦσιν, ὅτι ὑπερ τιθεμένην ἔχει ἄνωθεν τὴν βραχεῖαν. 20Βακχεῖος20 δὲ ἐκ βραχείας καὶ δύο μακρῶν, πεντά χρονος. καλεῖται δὲ οὕτως διὰ τὸ πρὸς τοὺς <βακχι κούς> ῥυθμοὺς ἐπιτηδείως ἔχειν. τινὲς δὲ καὶ ὑπο βάρκειον καλοῦσιν αὐτόν. Ὁ 20δὲ παλιμβάρκειος20, ὁ καὶ διονύσιος, ἐκ δύο μακρῶν καὶ βραχείας, πεντάχρονος καὶ ἀντιβάρκειος καλεῖται, ὅτι ἐναντίως διάκειται τῷ ῥυθμῷ πρὸς τὸν βακχεῖον, διονύσιος δὲ καθὸ καὶ αὐτὸς πρὸς τὰ Διο νυσιακὰ μέλη πεποιήται. τινὲς δὲ αὐτόν προσοδιακὸν καλοῦσιν καὶ πομπευτικὸν διὰ τὸ ἐν τοῖς προσοδίοις 217 ὕμνοις οὕτω καλουμένοις καὶ ἐν ταῖς πομπαῖς εἶναι ταῖς Διονυσιακαῖς. 20Χόρειος20–προπαροξυτόνως, ὡς Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ καθόλου φησὶν–ὁ καὶ τρίβραχυς καὶ βραχυσύλλαβος καὶ τροχαῖος, ἐκ τριῶν βραχειῶν, τρίχρονος. χόρειος μὲν οὖν, ὅτι πρὸς τὰ χορικὰ μέλη πολλάκις λαμβάνεται. τρίβραχυς δὲ διὰ τὸ ἐκ τριῶν βραχειῶν συγκεῖσθαι [ἐν τρισυλλάβοις]. βραχυσύλλαβος δὲ ὡς βραχείας ἔχων τὰς πάσας συλλαβάς. τροχαῖος δέ, ἐπειδὴ ὁ Σοφοκλῆς ἐν τῷ Θαμύρα fr. 219) φησὶ πρόποδα μέλεα· τὰ δ' ὅσα κλύομεν τρόχιμα, βάσιμα, χέρεσι, πόδεσι. 20Μολοσσός20, ὁ καὶ τρίμακρος, ἐκ τριῶν μακρῶν, ἑξάχρονος. καλεῖται δὲ μολοσσὸς διὰ τὸ μέγιστος εἶναι πάντων τῶν ἀπλῶν ποδῶν καὶ μήκιστος. τοὺς δὲ μη κίστους τὸ παλαιὸν μολοσσοὺς ἐκάλουν, ὡς Σοφοκλῆς μολοσσικαῖσι χερσὶν ἐκτείνων πέλας (φρ. 727) ἀντὶ τοῦ μεγάλας. οἱ δὲ διὰ τὸ ὑπὸ Μολοσσῶν εὐρῆσθαι πρῶτον τὸ εἶδος τῆς ῥυθμοποιίας ταύτης. καλεῖται δὲ ἵππειος πάλιν διὰ τὸ τέλειον εἶναι τὸ ζῶον. Τετρασύλλαβοι δὲ δεκαῆξ, 20Προκελευσματικός20, ὁ καὶ ἰσάριθμος, ἐκ τεσσάρων βραχειῶν, τετράχρονος. 218 προκελευσματικός δέ, ἐπειδὴ πρῶτός ἐστι τῶν διπλῶν, ὡς καὶ τὸν πυρρίχιον ἐλέγομεν <προκελευσματικὸν> καὶ ἡγεμόνα. 20Παίων20 πρῶτος, ὁ καὶ παιωνικός, ἐκ μακρᾶς καὶ τριῶν βραχειῶν πεντάχρονος. παιωνικός δὲ διὰ τὸ ἐν τοῖς παιᾶσιν ὕμνοις παραλαμβάνεσθαι· Ἀσκληπιοῦ παιῶνος εὐμενοῦς τυχῶν Aristoph. Plut. 636). παίων δεῦτερος, ἢ σύμβλητος, ὁ καὶ κουρητικός, ἐκ βραχείας καὶ μακρᾶς καὶ δύο βραχειῶν, πεντάχρονος. –παίων τρίτος ἢ διδυμαῖος ἢ κουρητικός ἢ δελφικός, ὁ καὶ δρόμιος καὶ ἀρίθμιος, ἐκ δύο βραχειῶν καὶ μακρᾶς καὶ βραχείας, πεντάχρονος. –παίων τέταρτος, ὁ ὑπορηματικός, ὁ καὶ κρητικός, ἐκ τριῶν βραχειῶν καὶ μακρᾶς <πεντάχρονος>· δεῖ δὲ νοῆσαι, ὅτι κρητικὸς πρῶτος καὶ τέταρτος λέγεται. 20Ἴωνικός20 ἀπὸ μείζονος ἢ περσικός, ἐκ δύο μακρῶν καὶ δύο βραχειῶν, ἑξάχρονος. Ἴωνικός μὲν, ὅτι Ἴωνες αὐτῷ ἐκέχρητο. περσικός δὲ διὰ τὸ τὰς ἱστορίας τὰς περσικὰς γεγράφθαι τούτῳ τῷ μέτρῳ, ὡς παρ' Αἰσχύλῳ καὶ ἄλλοις τισίν. –Ἴωνικός ἀπ' ἐλάσσονος ἢ ὑποκύ κλιος, ἐκ δύο βραχειῶν καὶ δύο μακρῶν, ἑξάχρονος. 20Χορίαμβος20 ἢ κύκλιος ἢ ὑποβάρκειος ἢ καὶ βακχεῖος κατὰ τροχαῖον, τινὲς καὶ χορείαμβον αὐτόν ἐκά 219 λεσαν, ἐκ μακρᾶς καὶ δύο βραχειῶν καὶ μακρᾶς, ἑξάχρονος. 20'Αντίσπαστος20, ὁ καὶ σπονδειακὸς καὶ βακχεῖος κατὰ ἴαμβον, ἐκ βραχείας καὶ δύο μακρῶν καὶ βραχείας, ἑξάχρονος. 20Δίαμβος20 ἢ παράλληλος ἴαμβος ἢ ἱαμβική ταυτο ποδία, ἐκ βραχείας καὶ μακρᾶς καὶ βραχείας καὶ μακρᾶς, ἑξάχρονος. 20Διτρόχαιος20 ἢ ἀντιπαράλληλος, ὁ καὶ κρητικὸς κατὰ Ἀριστόξενον ἢ διχόρειος ἢ τροχαϊκὴ ταυτοποδία, ἐκ μακρᾶς καὶ βραχείας καὶ μακρᾶς καὶ βραχείας, ἑξάχρονος. 20'Επίτριτος20 πρῶτος <ἦ> ἵππειος πρῶτος ἢ καὶ κρητικός ἢ καὶ δόχιμος, ἐκ βραχείας

καὶ τριῶν μακρῶν, ἐπτάχρονος. ἰστέον δ' ὅτι τούναντίον τοῦ παιῶνος ἐνταῦθα ἡ βραχεῖα μετέρχεται. –ἐπίτριτος δεύτερος ἢ ἵππειος δεύτερος ἢ δόχμιος δεύτερος, ὁ καὶ καρικός, ἐκ μακρᾶς καὶ βραχείας καὶ δύο μακρῶν, ἐπτάχρονος. –ἐπίτριτος τρίτος ἢ ἵππειος τρίτος, ὁ καὶ παροδικός, ἐκ δύο μακρῶν καὶ βραχείας καὶ μακρᾶς, ἐπτάχρονος. –ἐπίτριτος τέταρτος, ὁ καὶ μονογενής, ἐκ τριῶν μακρῶν καὶ βραχείας, ἐπτάχρονος. 20 Δισπόνδειος 20 ἢ ἐμβατήριος, ἐκ τεσσάρων μακρῶν, ὀκτάχρονος. Καὶ τοῦτο πρόδηλον· ἐν οἷς τὰ περὶ τῶν δισυλλάβων <καὶ τρισυλλάβων> καὶ τετρασυλλάβων ποδῶν ὅσα ἐχρῆν περὶ ὀνομασίας εἴρηται· τὸ δὲ ῥητὸν εὐχερὲς ὄν καὶ πρόδηλον παρερχόμεθα τοῦ τεχνικοῦ. 220

cap. IV. Περί ἀποθέσεως μέτρων.

9 Περὶ ἀκαταλήκτων. Ἀκατάληκτα καλεῖται μέτρα, ὅσα τὸν τελευταῖον πόδα ὀλόκληρον ἔχει οἶον ἐπὶ δα κτυλικῷ μῶσάγε Καλλιόπα θύγατερ Διός Alc. 45 καταληκτικὰ δέ, ὅσα μεμειωμένον ἔχουσι τὸν τελευταῖον πόδα· καὶ τὰ ἐξῆς.⁹ Ἰστέον ὅτι ἀπόθεσις καὶ κατάληξις ταυτόν ἐστι. περὶ ἀποθέσεως οὖν φησὶν οἰονεὶ περὶ καταλήξεως. ἔστι δὲ καὶ γενικὸν ὄνομα ἢ ἀπόθεσις οἰονεὶ, ὡς εἴρηται, πᾶσα κατάληξις· ἔστι δὲ καὶ ἰδικὸν ἀντὶ τοῦ ἐλάττωσις. λέγει οὖν ποῖα εἰσὶν ἀκατάληκτα μέτρα καὶ ποῖα καταληκτικὰ εἰς συλλαβὴν ἢ δύο συλλαβάς. Ἀκατάληκτα τοίνυν ἐστίν, ὡς καὶ αὐτὸς σαφῶς παραδίδωσιν, ὅσα ἔχουσι τέλειον τὸν τελευταῖον πόδα μηδὲν λείποντα, οἶον φησὶ τὸ παράδειγμα ἐπὶ δακτυλικῷ τετραμέτρῳ· ἔχει γὰρ τοὺς τέσσαρας πόδας τε λείους μῶσάγε Καλλιόπα θύγατερ Διός. Καταληκτικὰ δὲ τούναντίον ὅσα τὸν τελευταῖον πόδα ἀτελεῖ ἔχουσιν, οἶον ἐπὶ ἰάμβου φησὶν χαιρίσις ἀνύμφα, χαιρέτω δ' ὁ γαμβρός Sapph. 103). 221 πέντε γὰρ ἔχει πόδας καὶ συλλαβὴν. ἐὰν δὲ τρισύλλαβος ἢ ὁ πούς ὁ ἐπὶ τοῦ τέλους καὶ συνιστᾶς τὸ πᾶν μέτρον, <οἶον> ἐὰν ἢ δακτυλικόν, δύναται εἶναι καταληκτικὸν εἰς συλλαβὴν, τουτέστιν δύναται λείπειν δύο συλλαβάς, οἷον φησὶ πάλιν ὁ αὐτὸς ἐπὶ δακτυλικῷ μέτρῳ τὸ παράδειγμα ἐν δὲ Βατουσιάδης Archil. 104). δύο γὰρ ἔχει πόδας καὶ συλλαβὴν μίαν, καὶ τριμέτρου ὄντος ἢ ἐπὶ τέλους μία συλλαβὴ τὸν τρισυλλάβου δακτύλου μόνη ἀνεπλήρωσεν. ἐπὶ δὲ τῶν τοιούτων μέτρων τῶν λειπόντων καὶ μὴ ὄντων ἐντελῶν τὰ μὲν παρὰ μίαν μόνην ὄντα συλλαβὴν λέγεται καταληκτικὰ εἰς δισύλλαβον (κατέληξε γὰρ εἰς δισύλλαβον πόδα, λείπει δὲ μία συλλαβή, ἵνα ἢ τρισύλλαβος), τὰ δὲ παρὰ δύο συλλαβάς λέγονται καταληκτικὰ εἰς συλλαβὴν, ὅτι κατέληξεν εἰς συλλαβὴν, λείπουσι δὲ ἔξωθεν δύο συλλαβαί, ἵνα ἢ τὸ πᾶν τρισύλλαβον. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ εἰς τὸ ἔπος εἰώθαμεν λέγειν· γένους μὲν ἐστὶ δυαδικῷ τετρασήμου, εἴδους δακτυλικῷ, μεγέθους ἑξαμέτρου κατὰ πόδα, σχέσεως τακτικῆς, συντάξεως συνθέτου, ἀποθέσεως καταληκτικῆς τῆς εἰς δισύλλαβον, τομῆς † τῆσδε. Ἐπειδὴ κυρίως τὸ μέτρον τοῦ ἔπους δακτυλικόν ἐστὶ πᾶν (εἰ γὰρ καὶ 222 εὐρίσκεται σπονδεῖος ἐν αὐτῷ, ἀλλ' οὖν δυνάμει καὶ αὐτὸς δακτυλός ἐστι, τῆς δευτέρας τοῦ σπονδείου μακρᾶς ἀντὶ δύο βραχειῶν οὔσης καὶ κατὰ κράσιν <δύο> βραχειῶν εἰς μίαν μακρὰν συνελθουσῶν)–ἐπειδὴ οὖν δακτυλικόν ἐστὶ τὸ μέτρον τοῦ ἔπους, κατὰ πόδα ἓνα ἑξάμετρον, ἔχει πέντε τελείους πόδας καὶ δύο συλλαβάς, τουτέστιν ἢ σπονδεῖον ἢ τροχαῖον, τῆς τελευταίας ἀδιαφορούσης, ὡς αὐτὸς μέλλει εἰπεῖν, καλῶς φαμέν "ἀποθέσεως καταληκτικῆς τῆς εἰς δισύλλαβον"³. καταλήγει γὰρ εἰς δύο συλλαβάς, λείπει δὲ μία, ἵνα γένηται τρισύλλαβον. Ἄξιον δὲ ἡμᾶς πάντα ταῦτα τὰ τοῦ ἔπους ἐπεξεργασθαι, παρεπόμενα καὶ ἀχώριστα συμβεβηκότα ὄντα. Ἰστέον τοίνυν ὅτι γένους μὲν ἐστὶ δυαδικῷ τετρασήμου. ἐπειδὴ τεσσάρων ὄντων δισυλλάβων ποδῶν (πυρριχίου, σπονδείου, ἰάμβου καὶ τροχαίου) δύο μόνοι ἔξ

αὐτῶν εἰσιν οἱ ἀποτελεστικοὶ μέτρων, ὃ τε ἴαμβος καὶ ὁ τροχαῖος (ὅθεν καὶ ἰαμβικὸν λέγεται μέτρον ἢ τρο χαϊκόν, οὐ μὴν πυρριχιακόν ἢ σπονδειακόν, εἰ καὶ παραλαμβάνονται ἔστιν ὅτε κατὰ τινὰς χώρας τοῦ ἰάμβου καὶ τοῦ τροχαίου)· ἔστιν οὖν ὁ ἴαμβος γένους μὲν δυαδικοῦ τρισήμου οἰονεὶ τριχρόνου· ἐκ βραχείας <γάρ> καὶ μακρᾶς συγκείμενος τρεῖς ποιεῖ χρόνους. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς τρισυλλάβοις ὀκτῶ ὄντων τῶν 223 ποδῶν δύο μόνοι εἰσὶ ἀποτελεστικοὶ μέτρων, ὁ δάκτυλος καὶ ὁ ἀνάπαιστος, ὅθεν καὶ περὶ αὐτῶν μόνων διαλαμβάνει ὁ τεχνικός, περὶ τε δακτυλικοῦ μέτρου κατ' ἰδίαν καὶ περὶ ἀναπαιστικοῦ· ἐπειδὴ οὖν ὁ στίχος ἀπὸ δακτύλου σύγκειται, εἰώθαμεν λέγειν· "ἑξ ἑνὸς μὲν ἔστι δυαδικοῦ <τετρασήμου>"³. δύο γὰρ μόνοι εἰσὶ γενικοὶ καὶ ἀποτελεστικοὶ μέτρων, ὁ δάκτυλος καὶ ὁ ἀνάπαιστος. τετρασήμου δὲ εἴρηται οἰονεὶ τετραχρόνου· ἐκ μακρᾶς γὰρ καὶ δύο βραχειῶν συγκείμενος ὁ δάκτυλος τέσσαρας ἔχει χρόνους. –Τὸ δὲ εἶδος δακτυλικὸν νενόηται. –Πάλιν μεγέθους ἐξαμέτρου κατὰ μονοποδίαν εἴρηται, ἐπειδὴ οὐ κατὰ διποδίαν μετρεῖται ὁ στίχος, ὡς ἕτερα πολλὰ μέτρα, οἷον ὁ ἴαμβος· οὗτος γὰρ ἕξ ἀπλοῦς πόδας ἔχων καὶ κατὰ διποδίαν μετρούμενος τρίμετρος καλεῖται· ὁ δὲ στίχος ὁ ἐξάμετρος κατὰ ἕνα πόδα μετρούμενος καὶ οὐ κατὰ διποδίαν, ὡς προείπομεν. –Πάλιν σχέσεως τακτικῆς λέγεται Περὶ βραχυκαταλήκτων.⁹ (13, 18) ὁ βραχυκατάληκτος δὲ καλεῖται, ὅσα ἀπὸ διποδίας ἐπὶ τέλους ὄλω ποδὶ μεμείωται. καὶ ἐξῆς.⁹ ὁ ὁ βραχυκατάληκτος δὲ λέγεται, ὅσα ἀπὸ διποδίας ὄλω ποδὶ μεμείωται ἐπὶ τέλους, οἷον ἐπὶ ἰάμβου. καὶ τὰ ἐξῆς.⁹ –κ Εἰπὼν περὶ ἀκαταλήκτων καὶ καταληκτικῶν μέτρων βούλεται διαλαβεῖν καὶ λέγει πάλιν περὶ βραχυκαταλήκτων, ὅτι βραχυκατάληκτος ἔστιν, ὅσα κατὰ διποδίαν μετρούμενα λείπουσιν τέλειον ἀπλοῦν ἕνα πόδα, οἷον ἐπὶ ἰάμβου (κατὰ διποδίαν γὰρ μετρεῖται, ὅθεν καὶ τρίμετρος ὀνομάζεται), καὶ φησὶν ὁ τεχνικός τὸ παράδειγμα ἄγ' αὐτ' ἐξ οἴκου τὸν Κλησιππῶ· ἐνταῦθα γὰρ τὸ "ἑξ ἑνὸς μὲν ἔστι δυαδικοῦ <τετρασήμου>"³ ἀντὶ ὅλης ἰαμβικῆς κεῖται διποδίας. Περὶ ὑπερκαταλήκτων. (14, 4) πάλιν ὑπερκατάληκτος καλεῖται μέτρα, ὅσα πρὸς τοῖς τελείοις ποσὶ συλλαβῆ τοῦ ὀρισμένου μέτρου περιττεύουσιν, οἷον ἐπὶ ἰαμβικοῦ (ἔστι δὲ δίμετρον κατὰ διποδίαν) εἶμ' ὥστ' ἀπὸ πυσσάλω λυθεῖσα fr. lyr. adesp. ἔχει γὰρ τὴν ὀσ-α συλλαβὴν περιττεύουσαν. (ὃ δὲ θέλει εἰπεῖν, τοιοῦτόν ἔστι· πορεύομαι ὡς περὶ ἀπὸ πυσσάλω λυθεῖσα. πύσσαλον γὰρ φησὶ τὸν πύσσαλον). δύναται δὲ εἶναι ὑπερκατάληκτος καὶ δύο συλλαβαῖς, ὅταν οἱ πόδες τρισύλλαβοι ὦσιν, οἷον φησὶ τὸ παράδειγμα ἄδ' Ἄρτεμις ὦ κόραι Telesill. 1). ἔστι δὲ τὸ μέτρον ἀναπαιστικὸν ἐκ δύο ποδῶν, τοῦ πρώτου σπονδείου ἰσοδυναμοῦντος ἀναπαιστω. (εἴρηται γὰρ πολλάκις, ὅτι ἡ μακρὰ ἰσοδυναμεῖ δύο βραχειῶν συλλαβαῖς). τοῦτο γὰρ πρὸς τῆ ὀλοκλήρωσιν 225 ζυγία οἰονεὶ διποδίαν (τὴν γὰρ διποδίαν συζυγίαν ἐκάλεσε) περιττεύει δύο συλλαβαῖς. Ἄλλο κεφάλαιον.⁹ (14, 15) ὁ παντὸς μέτρου ἀδιάφορος ἔστιν ἡ τελευταία συλλαβή, ὥστε εἶναι αὐτὴν καὶ βραχεῖαν καὶ μακράν. καὶ τὰ ἐξῆς.⁹ Πρόδηλόν ἔστι τὸ λεγόμενον, ἐπειδὴ λέγει παντὸς εἶναι μέτρον τὸ τέλος ἀδιάφορον, τουτέστι ἂν μακρὸν ἢ βραχὺ τοῦτο, ἀδιάφορον· ἰστέον ὅτι ἡ βραχεῖα ἀντὶ μακρᾶς εὐρίσκειται εὐλόγως κατὰ τὸ τέλος (βοηθεῖται γὰρ ὑπὸ τῆς σιωπῆς), παραλόγως δὲ ἡ μακρὰ ἀντὶ βραχείας παραλαμβάνεται ἐν τέλει μέτρου, ὅμως δ' οὕτως ἐπεκράτησε. (14, 22) ὁ πᾶν μέτρον εἰς τελείαν περατοῦται λέξιν, ὅθεν ἐπίληπτα ἔστι τὰ τοιαῦτα Σιμωνίδου ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων. καὶ τὰ ἐξῆς.⁹ Πᾶν μέτρον, φησὶν, εἰς τελείαν περατοῦται λέξιν, δεῖ δὲ εἰπεῖν "ἑξ ἑνὸς μὲν ἔστι δυαδικοῦ <τετρασήμου>"³, καθάπερ καὶ Ἡλιόδωρος ἔλεγε ὁ γραμματικός, διὰ τὸ "ἑξ ἑνὸς μὲν ἔστι δυαδικοῦ <τετρασήμου>"³ (κ 111 αλίας) καὶ τὰ τοιαῦτα. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἀπὸ τελείας θέλει ἄρχεσθαι· ὅθεν καὶ συνηγοροῦντές τινες εἰς τὸ εὐρύοπα Ζῆν', αὐτοῦ κ' ἐνθ' ἀκάχοιτο (Θ 207), καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις, ὅτι τὸ ἄν εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου στίχου ἔστι καὶ οὐκ ἔστιν ἀρκτικὸν τοῦ ἐξῆς στίχου, ἐκέχρητο τούτῳ τῷ λόγῳ, ὅτι πᾶν μέτρον θέλει ἄρ 226 τίθειν εἰς τέλος λέξεως καὶ πάλιν ἀπ' ἀρχῆς θέλει ἄρ

χεσθαι. μάλλον δ' ἀκριβέστερον ἐξετάσαντες οἱ περὶ Ἀριστοφάνην τὸν γραμματικὸν καὶ Ἀρίσταρχον, ὡς ἐν τῇ συντάξει τῆς ὀρθογραφίας ἀκριβέστερον ἔγνωμεν, τὸ ἄν τῷ ἐπιφερομένῳ στίχῳ ἐπετίθεσαν, λέγοντες ὅτι ὁ λόγος ἔρρωται ἐπὶ παθῶν. τοῦτο γὰρ καὶ τὰ ὅμοια πάθη εἰσὶν, οἱ δὲ κανόνες τῶν ὑγιῶν, οὐ τῶν πεπον θότων εἰσὶ κανονιστικοί. ὅμως δὲ εὐρέθησαν πολλὰ μέτρα εἰς μέρος λέξεως ἀπαρτίζοντα καὶ ἀπὸ τοῦ ἄλλου μέρους τῆς λέξεως ἀρχόμενα· καὶ φέρει μὲν ὁ τε χνικός τινα παραδείγματα. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα πολλά, οἷον παρὰ Καλλιμάχῳ ἐν Ἐπιγράμμασιν ΧLII) ἥμισύ μοι ψυχῆς ἔτι τὸ πνέον, ἥμισυ δ' οὐκ οἶδ' εἴτ' Ἔρος εἴτ' Αἴδης ἦρπασεν ἐκ μερόπων· καὶ Μένανδρος ἐν Πλοκίῳ (φρ. 412) λεπτόν μεθ' ἐτέρας ἰστόν ὑφαίνει· καὶ ἐξαιρέτως παρὰ Σοφοκλεῖ OT 332 sq.) ἐγὼ οὐτ' ἐμαυτὸν οὔτε σ' ἀλγυνῶ. τί ταῦτ' ἄλλως ἐλέγχεις; οὐ γὰρ ἂν πύθοιό μου, ὥστε καλεῖσθαι τὸ εἶδος Σοφόκλειον καὶ ἐπισυναλοὶ φῆν διὰ τὸ ἐπισυνάπτεσθαι τὸ σύμφωνον τῷ ἐξῆς ἰάμβῳ ἢ στίχῳ. ἰστέον δ' ὅτι διὰ τὸ ἀδύνατον ὁ Εὐφορίων τὸ Ἀπολλόδωρος διέλυσε φάσκων καὶ τις Ἀπολλὸ δωρος ἐφ' υἷα Λειοφώωντος. 227

Cap. V. Περί ἰαμβικοῦ. 9

Τὸ ἰαμβικὸν δέχεται κατὰ μὲν τὰς περιττὰς χώρας, τουτέστι πρώτην, τρίτην καὶ πέμπτην, ἴαμβον, τρίβραχυν καὶ σπονδεῖον, δάκτυλον, ἀνάπαιστον, κατὰ δὲ τὰς ἀρτίους τουτέστι δευτέραν⁹ Ὁ τὸ ἰαμβικὸν δέχεται κατὰ μὲν τὰς περιττὰς χώρας ἴαμβον, τρίβραχυν καὶ ἀνάπαιστον, δάκτυλον, σπονδεῖον, κατὰ δὲ τὰς ἀρτίους ἴαμβον, τρίβραχυν, ἀνάπαιστον· τοῦτο δὲ παρὰ μὲν τοῖς κωμικοῖς συνεχῶς, παρὰ δὲ τοῖς ἰαμβικοῖς καὶ τραγικοῖς σπανιώτερον.⁹ –κ Ἐντεῦθεν ἄρχεται κυρίως κανονίζειν τὰ μέτρα πάνυ σαφέστατα ἀπαγγέλλων, ὅτι κατὰ τὰς περιττὰς χώρας, οἷον κατὰ τὸν πρῶτον καὶ τρίτον καὶ πέμπτον πόδα, δέχεται ἓνα τῶν πέντε τούτων ποδῶν, κατὰ δὲ τὰς ἀρτίους, τουτέστι κατὰ δεύτερον καὶ τέταρτον, ἓνα τῶν τριῶν· πάντως γὰρ ἡ ἀρτία ἀπὸ βραχείας θέλει ἄρχεσθαι καὶ δέχεται ἴαμβον ἢ τρίβραχυν τὸν λεγόμενον χορεῖον ἢ ἀνάπαιστον. τοῦτον δὲ τὸν ἀνάπαιστον συνεχῶς παρὰ κωμικοῖς δέχεται, σπανίως δὲ παρὰ τοῖς ἰαμβοποιοῖς καὶ τραγικοῖς. ἰαμβοποιοὺς δὲ καλεῖ τὸν Σιμωνίδην καὶ Ἀρχίλοχον καὶ Ἰππώνακτα. ἰστέον δὲ ὅτι εἰσὶ τοῦ ἰάμβου μονόμετρα, δίμετρα, ἕως τῶν ἕξ ποδῶν, κατὰ πόδα καὶ κατὰ διποδῖαν· οὐ 228 μὴν πλέον τῶν ἕξ μέτρων εὐρίσκεται. οἷον κατὰ πόδα μονόμετρον τὸ 20φεῦ φεῦ²⁰ καὶ τινα τοιαῦτα συνεχῶς παρὰ τραγικοῖς εὐρισκόμενα. Εἶτα λέγει περὶ τῆς ἕκτης χώρας τοῦ ἰάμβου, ὅτι δέχεται ἢ ἴαμβον ἢ πυρρίχιον. ⁹3^οζόταν δὲ καταληκτικόν, τὸν ἴαμβον παραλήγοντα ἢ σπανίως τρίβραχυν, ὥστε γενέσθαι τὴν κατακλειδα ἢτοι ἀμφίβραχυν ἢ βακχεῖον^{3.9} Κατακλειδα λέγει <τὸν πρὸ τῆς καταληκτικῆς συλλαβῆς πόδα καὶ αὐτὴν> τὴν ληκτικὴν συλλαβὴν. τοῦτο οὖν φησιν, ὅτι ἡνίκα ἐστὶ καταληκτικόν μέτρον τοῦ ἰάμβου, τουτέστι λεῖπον συλλαβῆ, τότε τὸν παραλήγοντα, τουτέστι τὸν πέμπτον, πόδα ἴαμβον ἔχει ἢ σπανίως τρίβραχυν, τῶν δύο βραχειῶν εἰς μίαν μακρὰν παραλαμβανομένων κατὰ τὴν καλουμένην κοινὴν λύσιν, ὡς πολλάκις προεῖρηται, καὶ τὴν τελευταίαν συλλαβὴν τοῦ ἕκτου ποδὸς ἢ μακρὰν ἢ βραχεῖαν. εἰ μὲν γὰρ βραχεῖαν, ἀμφίβραχυν εὐρεθήσεται ὁ πέμπτος πούς, οἷον τὸ τετράμετρον Ἰππώνακτος 90 † Herh. 16, 23 [εἰ ἄρα βραχεῖα ἐστὶν ἢ ἐν τέλει, ἐν τῷ] εἴ μοι γένοιτο παρθένος καλὴ τε καὶ τέρεια. εἰ δὲ μακρὰν, τότε βακχεῖος εὐρεθήσεται ὁ πέμπτος πούς, οἷον ὁ ἐκ βραχείας καὶ δύο μακρῶν συγκείμενος, οἷον τὸ Ἀρχιλόχου τρίμετρον fr. 116) ὄγμος κακοῦ δὲ γήραος καθαιρεῖ καὶ τὰ τοιαῦτα. 229 (17, 1) 9^ο Ἔστι δὲ ἐπίσημον ἐν τοῖς ἀκαταλήκτοις καὶ τὸ χωλὸν καλούμενον, ὅπερ τινὲς μὲν Ἰππώνακτος, τινὲς δὲ Ἀνανίου εὐρημά φασιν. διαφέρει δὲ τοῦ ὀρθοῦ, ἢ ἐκεῖνο μὲν ἴαμβον ἔχει τὸν τελευταῖον ἢ πυρρίχιον διὰ τὴν ἀδιάφορον, τοῦτο δὲ σπονδεῖον ἢ

τρο χαῖον. τὸ δὲ χωλὸν οὐ δέχεται τοὺς παραλήγοντας τρισυλλάβους·⁹ καὶ τὰ ἐξῆς. Πρόδηλόν ἐστι τὸ λεγόμενον περὶ τοῦ χωλιάμβου καλουμένου, ὅτι οὕτως ἐπεκράτησεν, ὥστε ποιεῖν καὶ ἴδιον μέτρον. Ἴπώνακτος δ' ἔλεγον αὐτὸ εἶναι κατὰ τὴν εἰρημένην ἀνωτέρω p. 214, 20 χρῆσιν τῆς γραδὸς καὶ σκάφης· ἄνθρωπ', ἄπελθε, τὴν σκάφην ἀνατρέψεις. τοῦτο δὲ καὶ τῆς γραδὸς λέγεται εἶναι τῆς ἄνω εἰρημέ νης. – Καὶ οὕτως πληροῖ τὸ ἱαμβικὸν μέτρον, μὴ εἰρηκῶς περὶ τῆς τομῆς τοῦ ἱάμβου ἐνταῦθα. ἐν δὲ τῇ κατὰ πλάτος αὐτοῦ πραγματεία καὶ τοῦτο πεποίηκε, σαφῶς δείξας καὶ συμφωνήσας πᾶσιν ὅτι δύο μόναι εἰσὶ τομαὶ τοῦ ἱάμβου, λέγω δὴ πενθημιμερῆς δύο ἡμισυ ποδῶν καὶ ἐφθημιμερῆς τριῶν ἡμισυ.

Cap. VI. Περί τροχαϊκοῦ.

Ἡ τὸ τροχαϊκὸν κατὰ μὲν τὰς περιττὰς χώρας δέχεται τροχαῖον, καὶ τρίβραχυν, καὶ δάκτυλον· κατὰ δὲ τὰς 230 ἀρτίους τούτους τε καὶ σπονδεῖον καὶ ἀνάπαιστον. καταληκτικὸν δὲ ὅτε ἐστί, τὸν παραλήγοντα μάλιστα μὲν τροχαῖον δέχεται, ἔστι δ' ὅτε καὶ τρίβραχυν·⁹ καὶ τὰ ἐξῆς. Εἰπὼν περὶ τοῦ ἱαμβικοῦ νῦν καὶ περὶ τοῦ ἀντιπαθοῦς αὐτοῦ βούλεται τροχαϊκοῦ διαλαβεῖν. ὅτι γὰρ ἀντιπαθεῖ αὐτὸ δῆλον, ἐπεὶ ἐκ τοῦ τροχαϊκοῦ αὐτοῦ μέτρου ἐὰν ἀπάρης τὴν πρώτην συλλαβὴν, ἱαμβικὸν εὐρίσκεται καταληκτικὸν εἰς συλλαβὴν· καὶ ἔμπαλιν ἐὰν ἐκ τοῦ ἱαμβικοῦ ἐκβάλῃς τὴν πρώτην συλλαβὴν, τροχαϊκὸν εὐρίσκεται καταληκτικὸν εἰς συλλαβὴν. Ἰστέον δ' ὅτι τινὲς τὸν τροχαῖον καλοῦσι καὶ χορεῖον, ὡς ἐν τοῖς χοροῖς εὐρισκόμενον, ὅθεν καὶ τὸ χοριαμβικὸν μέτρον, ὡς δείξομεν, λέγεται, τὸ ἐκ τροχαίου καὶ ἱάμβου συγκείμενον. Εἶτα λοιπὸν αὐτὸς σαφῶς διδάσκει, πόθεν σύγκειται τὸ καλούμενον Εὐριπίδειον ἢ ληκύθιον. –(18, 7) ἰστέον δὲ ὅτι τοὺς τραγικούς ληκύθους ἐκάλουν, ὅθεν καὶ Καλλίμαχος 98c φησὶν ἦτις τραγωδὸς μούσα ληκυθίζουσα· ἄλλοι δὲ κομποληκύθους· ἢ ὅτι ὁμοίον ἐστι τῷ 20λῃ κύθιον ἀπώλεσεν²⁰ Aristoph. Ran. 1233 Εἶτα λέγει πολλὰ εἶδη τοῦ τροχαϊκοῦ μέτρου, σαφῶς παρατιθέμενος καὶ τὰ παραδείγματα διὰ τῶν χρήσεων ἐκάστου. 231

Cap. VII. Περί δακτυλικοῦ.

Ἡ τὸ δακτυλικὸν δέχεται δακτύλους καὶ σπονδεῖους κατὰ πᾶσαν χώραν πλήν τῆς τελευταίας· ἐπὶ ταύτης δὲ εἰ μὲν ἀκατάληκτον εἶη, δάκτυλον ἔξει·⁹ καὶ ἐξῆς. Ἡ τὸ δακτυλικὸν δέχεται δακτύλους καὶ σπονδεῖους κατὰ πᾶσαν χώραν πλήν τῆς τελευταίας· ἐπὶ ταύτης δὲ εἰ μὲν ἀκατάληκτον εἶη, δάκτυλον ἔξει ἢ διὰ τὴν ἀδιάφορον κρητικόν· εἰ δὲ καταληκτικόν, τὰ ἀπ' αὐτοῦ με μειωμένα ἦτοι συλλαβῆ ἢ δύο συλλαβαῖς. καὶ τὸ μὲν καταληκτικὸν εἰς συλλαβὴν, τὸ δὲ καταληκτικὸν εἰς δισύλλαβον·⁹ καὶ τὰ ἐξῆς. –κ Διαλαβὼν περὶ τῶν δισυλλάβων μέτρων νῦν ἀκολουθῶς ὁ Ἡφαιστίων ἐπὶ τοὺς τρισυλλάβους μετέρχεται, πάλιν δύο μόνους ἀποτελεστικούς ὄντας μέτρων, λέγω δὴ τὸν δάκτυλον καὶ τὸν τούτῳ πάλιν ἀντικείμενον ἀνάπαιστον. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ προείπομεν, ὅτι εἰώθαμεν ἐν τοῖς γένεσι τοῦ στίχου λέγειν· "Ζγένους μὲν ἐστί δυαδικοῦ τετρασήμου"³, ἐπειδὴ ὀκτώ ὄντων τῶν τρισυλλάβων ποδῶν δύο μόνοι εἰσὶν οἱ ἀποτελεστικοὶ μέτρων. Εἶτα λέγει πάλιν σαφῶς, πόθεν σύγκειται τὸ δακτυλικὸν μέτρον, τουτέστι τὸ ἔπος. καὶ πολλάκις καὶ τοῦτο προέγνωμεν, ὅτι πάντες δυνάμει δάκτυλοί εἰσιν οἱ πόδες τοῦ στίχου. καὶ γὰρ καὶ ὁ ἀμφίμακρος, ὁ λεγόμενος κρητικός, καὶ πάλιν ὁ παλιμβάκχειος τὴν 232 κοινήν ἔχουσιν ἰσοδυναμοῦσαν βραχεία, ὅθεν καὶ ποδίζοντες τὸν στίχον εἰώθαμεν λέγειν· "Ζἀμφίμακρος ἐκ μακρᾶς καὶ βραχείας καὶ κοινῆς, τετράχρονος"³, ἐν δὲ τῷ

στίχῳ θεραπεύμενος δάκτυλος, καὶ τετράχρονός ἐστιν τῆς κοινῆς, ὡς εἴρηται, ἀντὶ βραχείας οὔσης, οὐ πεντάχρονος· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ παλιμβακχείου. ἀλλὰ καὶ ὁ σπονδεῖος δυνάμει δάκτυλός ἐστι, τῆς δευτέρας μακρᾶς ἀντὶ δύο βραχειῶν παραλαμβανομένης· ὅθεν καὶ ἐν τῷ ἀναπαιστικῷ λαμβάνεται πάλιν δυνάμει ἀνά παιστος, τῆς πρώτης μακρᾶς ἀντὶ δύο βραχειῶν παραλαμβανομένης. Περὶ δὲ τῆς τελευταίας συλλαβῆς αὐτοῦ σαφῶς διδάσκει, ποῖον ἐστὶν ἀκατάληκτον καὶ ποῖον καταληκτικὸν εἰς συλλαβὴν καὶ δισύλλαβον· ἰστέον δ' ὅτι παράδειγμα τοῦ ἀκατάληκτου οὐ παραφέρει, οἷον εἰς ἔχοντος τὸν τελευταῖον πόδα τέλειον δάκτυλον. τοῦ δὲ καταληκτικοῦ παραφέρει καὶ εἰς δισύλλαβον καὶ πάλιν εἰς συλλαβὴν (22, 1) παραδείγματα. 20 Περὶ αἰολικοῦ 20· (22, 18) Ἡτὰ δὲ Αἰολικὰ καλούμενα τὸν μὲν πρῶτον ἔχει πόδα πάντως ἕνα τῶν δισυλλάβων· 9 καὶ τὰ ἐξῆς. Ὡς Ἡτὰ δ' Αἰολικὰ καλούμενα τὸν μὲν πρῶτον ἔχει πόδα πάντως ἕνα τῶν δισυλλάβων, ἢ σπονδεῖον ἢ τροχαῖον ἢ ἴαμβον ἢ πυρρίχιον· τοὺς δὲ ἐν μέσῳ πάντας δακτύλους· τὸν δὲ τελευταῖον πρὸς τὴν ἀπόθεσιν δάκτυλον 233 μὲν ἢ κρητικὸν διὰ τὸ τοῦ τέλους ἀδιάφορον· 9 καὶ τὰ ἐξῆς. –κ Εἰπὼν περὶ τῶν κοινῶν δακτυλικῶν πάλιν περὶ τινῶν εἰδῶν τοῦ δακτυλικοῦ καὶ τέως τοῦ αἰολικοῦ φησὶ τινὰ εἶδη, σαφῶς ἀποδεικνύς αὐτῶν καὶ τὸ μέτρον καὶ τὰ παραδείγματα. εἶτα ἐν τῷ τέλει φησὶν, ὅτι εἰσὶ καὶ τινὰ λογαοδικὰ καλούμενα δακτυλικά, ὧν πάλιν φησὶ τὰ παραδείγματα καὶ τὰ μέτρα, σαφῆ ὄντα καὶ σχεδὸν ἐξηγήσεως μὴ δεόμενα. λογαοδικὰ δ' ἐκλήθησαν, ἐπειδὴ ἔντισιν ἴσα ἀμέτροις δοκοῦσιν ὡς ἐπὶ λόγου εἶναι ἄνευ τινὸς μέτρου διὰ τὸ ἄρρυθμον.

Cap. VIII. Περὶ ἀναπαιστικοῦ.

Ἡτὰ δὲ ἀναπαιστικὸν κατὰ πᾶσαν χώραν δέχεται ἀνάπαιστον καὶ σπονδεῖον, σπανίως δὲ καὶ προκελευσματικόν· 9 (προκελευσματικός ἐστὶν ὁ ἐκ τεσσάρων βραχειῶν.) Ὡς Ἡτὰ ἀναπαιστικὸν κατὰ πᾶσαν χώραν δέχεται ἀνάπαιστον καὶ σπονδεῖον, σπανίως δὲ καὶ τὸν προκελευσματικόν, παρὰ δὲ τοῖς δραματοποιοῖς καὶ δάκτυλον. κατὰ δὲ συζυγίαν διαιρεῖται, εἰσὶ δὲ αὐτοῦ ἀποθέσεις ἕξ· 9 –κ Εἰπὼν δὲ περὶ τοῦ δακτυλικοῦ ἀναλόγῳ τάξει κέχρηται περὶ τοῦ ἀντιπαθοῦς διαλαμβάνων, λέγω δὲ τοῦ 234 ἀναπαιστικοῦ ἐκ δύο βραχειῶν καὶ μακρᾶς λαμβανομένου. εἶτα λέγει σαφῶς αὐτός, πόθεν σύγκειται, ὅτι ἕξ ἔχει ἀποθέσεις ἧτοι καταλήξεις, καὶ ἀριθμὸν αὐτῶν παραφέρει καὶ τὰς χρήσεις. –(25, 5) εἶτα δείκνυσιν, ὅτι τὸ τετράμετρον τὸ καλούμενον Ἀριστοφάνειον οὐκ ἦν αὐτοῦ τοῦ Ἀριστοφάνους εὐρημα, ἀλλ' ἐτέρου τινὸς παλαιότερου τοῦ Ἀριστοφάνους. Ἀριστόξενος γάρ φησιν πρῶτος αὐτῷ ἐχρήσατο, οὗ μέμνηται Ἐπίχαρμος μεταγενέστερος ὢν. εἶτα ἐχρήσατο τούτῳ τῷ μέτρῳ καὶ αὐτὸς ὁ Ἐπίχαρμος, εἶτα Κρατῖνος, καὶ ὕστερος ὢν Κρατῖνου Ἀριστοφάνης. ἐπειδὴ δὲ συνεχῶς αὐτῷ ἐχρήσατο, ἐκλήθη Ἀριστοφάνειον. καὶ φέρει τὴν χρῆσιν τοῦ Ἀριστοξένου, ὅτι ἔστι τετράμετρον καταληκτικὸν εἰς συλλαβὴν (25, 19) τίς ἀλαζονίαν πλείσταν παρέχει τῶν ἀνθρώπων; οἱ μάντιες. (τὸ δ' ἀλαζονίαν διὰ τοῦ ἰῶτα παρὰ τῷ Ἀριστοξένῳ ὀφείλον εἶναι δίφθογγον ἀπὸ τοῦ ἀλαζονεύω, ὡς τὸ ῥητορεύω ῥητορεία, κολακεύω κολακεία). (25, 22) Λακωνικὸν δὲ φησὶ κεκλησθαι διὰ τὸ τὸν Ἀλκμᾶνα Λάκωνα ὄντα λυρικὸν χρῆσασθαι αὐτῷ ἢ πρῶτον ἢ συνεχέστερον μᾶλλον. (26, 17) Ἡτὰ δὲ δίμετρον καταληκτικὸν καλεῖται μὲν 235 παροιμιακὸν διὰ τὸ παροιμίας τινὰς ἐν τούτῳ τῷ μέτρῳ εἶναι· 9 καὶ τὰ ἐξῆς. εἰσὶ δὲ διάφοροι παροιμῖαι φερόμεναι διαφόρων ἐν διαφόροις μέτροις· καὶ γὰρ ἐν στίχοις καὶ ἐν ἰάμβοις καὶ ἐν ἐλεγείοις καὶ ἐν ἀναπαιστοῖς, οἷον ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα κούκ ὀνήσιμα Soph. Ai. 665 Pargoem. Gr. II p. 69 εἰσὶν οὕτω φερόμεναι καὶ ἀδέσποτοι, οἷον ἐναντί γραφοί

Cap. IX. Περί χοριαμβικοῦ.

..... Αἰολοσίκων δρᾶμα γέγονε πρῶτον καὶ δεύτερον Ἀριστοφάνους, ὡς καὶ ὁ Πλοῦτος πρῶτον καὶ δευτέρων, ἐν ᾧ κέχρηται τῷ χοριαμβικῷ μέτρῳ οἶονεῖ τροχιαμβικῷ· ἐκ τροχαίου γὰρ καὶ ἰάμβου σύγκειται. εἶπο μὲν δὲ καὶ ἀνωτέρω (230, 12), ὅτι λέγεται παρά τισιν ὁ τροχαῖος καὶ χορεῖος. (30, 5) Ἐδεῦτέ νυν ἄβραϊ Χάριτες.⁹ ἰστέον δὲ ὅτι βραχὺ ἐστὶν ἐνταῦθα τὸ ᾠν ὡς καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ νυν, ἢ τρίποδος περιδόμεθα ἢ ἐλέβητος (Ψ 485) 236 καὶ πάλιν πρῶτά νυν Ὀρφῆος μνησόμεθα Apoll. Rhod. 123) καὶ ἐγκλίνεται τὸ ᾠν. (30, 21) Ἐφίλικος δὲ ὁ Κερκυραῖος εἷς ὢν τῆς Πλειάδος⁹ καὶ τὰ ἐξῆς. – ἰστέον ὅτι ἐπὶ τῶν χρόνων Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου ἑπτὰ ἄριστοι γεγόνασι τραγικοί, οὓς Πλειάδα ἐκάλεσαν διὰ τὸ λαμπροὺς εἶναι ἐν τῇ τραγικῇ ὡς τὰ ἄστρα τῆς Πλειάδος. εἰσὶ δὲ οὗτοι· Ὀμηρος, οὐχ ὁ ποιητής (περὶ τραγικῶν γὰρ ὁ λόγος), ἀλλ' ὁ Μυροῦς τῆς ποιητρίας υἱὸς τῆς Βυζαντίας, καὶ Σωσίθεος καὶ Λυκόφρων καὶ Ἀλέξανδρος, Αἰαντιάδης, Σωσιφάνης καὶ οὗτος ὁ Φίλικος. τινὲς ἀντὶ τοῦ Αἰαντιάδου καὶ Σωσιφάνους Διονυσιάδην καὶ Εὐφρόνιον τῇ Πλειάδι συντάττουσιν. – οὗτος δ' ὁ Φίλικος οὐκ ἐφεῦρε πρῶτος τὸ τοιοῦτον μέτρον, ἀλλ', ὡς φησὶν ὁ μετρικός, πρῶτος ὅλα, οἶονεῖ ὅλο κληρα, ποιήματα ἐκ τούτου τοῦ μέτρου ἐποίησεν. – αὕτη δ' ἡ χρῆσις ἦν παραφέρει αὐτοῦ οὐκ ἔστι στίχος, ἀλλὰ περίοδος· ὑπερβαίνει γὰρ τὸ δυοκαιτριακὸν τάσημον· ἢ δὲ Καλλιμάχου πεντάμετρος οὔσα οὐχ ὑπερβαίνει. ἰστέον δ' ὅτι οὐδέποτε τριακονταδύο χρόνους ὑπερβαίνει τὸ μέτρον, ἐπεὶ εἰς περίοδον ἐμπίπτει. 237

Cap. X. Περί ἀντισπαστικοῦ.

Ἐτὸ δὲ ἀντισπαστικὸν τὴν μὲν πρώτην συζυγίαν ἔχει τρεπομένην κατὰ τὸν πρότερον πόδα εἰς τὰ τέσσαρα τοῦ δισυλλάβου σχήματα.⁹ Ἐτὸ ἀντισπαστικὸν ἔχει μὲν τὴν πρώτην συζυγίαν τρεπομένην κατὰ τὸν πρότερον πόδα εἰς τὰ τέσσαρα σχήματα τοῦ δισυλλάβου, τὰς δὲ ἐν μέσῳ καθαρὰς ἀντισπαστικές, τὴν δὲ τελευταίαν, ὅποτε ἐστὶν ἀκατάληκτον, ἰαμβικήν.⁹ – κ Δοκεῖ μὴ διαλαβάνειν κατὰ τάξιν, μετὰ τὸ χοριαμβικὸν διδάσκων τὸ ἀντισπαστικόν, ὅπερ ἐκ βραχείας καὶ δύο μακρῶν καὶ βραχείας σύγκειται. ἐχρῆν γὰρ μετὰ τὸ χοριαμβικὸν διαλαβεῖν περὶ τοῦ ἀπ' ἐλάσσονος ἰωνικοῦ. (εἶπομεν γὰρ εἶναι τὸ χοριαμβικὸν ἐκ μακρᾶς καὶ δύο βραχειῶν καὶ μακρᾶς, οἶονεῖ τροχαῖον καὶ ἰαμβικόν). ἀφαιρουμένη γὰρ ἡ πρώτη συλλαβὴ τοῦ χοριαμβικοῦ τίκτει τὸ ἰωνικὸν ἀπ' ἐλάσσονος. ἀλλὰ δεῖ λέγειν, ὅτι τὸ ἀντιπαθὲς παρέλαβεν, ἵνα μᾶλλον τὴν τάξιν φυλάξῃ τῷ τὰ ἀντιπαθῆ πλησίον ἀλλήλων κεῖσθαι. ὡς γὰρ ἰάμβῳ τροχαῖος, οὕτω καὶ δακτύλῳ <ἀνάπαιστος ἀντίκειται καὶ χοριάμβῳ> ἀντίσπαστος. 238 ἰστέον δ' ὅτι παρέλειψέ τινα τοῦ ἀντισπαστικοῦ μέτρου ὁ τεχνικός· ἀλλὰ δεῖ λέγειν, ὡς πολλοὶ τῶν ἄλλων μετρικῶν φασιν, ὅτι δέχεται τὸν πρῶτον πόδα ἀντίσπαστον ἢ ἐπίτριτον τέταρτον, τουτέστιν ἐκ τριῶν μακρῶν καὶ μιᾶς βραχείας, ἢ παιῶνα δεύτερον, τουτ' ἐστὶν ἐκ βραχείας καὶ μακρᾶς καὶ δύο βραχειῶν, ἢ δι τρόχαιον ἐκ μακρᾶς καὶ βραχείας καὶ μακρᾶς καὶ βραχείας, τὰς δὲ μέσας ἀντισπαστικές καὶ ἰαμβικές, τὴν δὲ τελευταίαν ὅτε ἐστὶν ἀκατάληκτον ἰαμβικήν, ὅτε δὲ καταληκτικὸν ... καὶ ταῖς ἰαμβικαῖς ἐπομένην συζυγίαις. Τρέπεται δὲ ὁ πρῶτος πούς ἔστιν ὅτε, ὡς φησὶν, εἰς τὰ τέσσαρα σχήματα τοῦ δισυλλάβου, οἶονεῖ πυρρίχιον καὶ σπονδεῖον καὶ ἰαμβον καὶ τροχαῖον· καθόλου γὰρ ἄλογός ἐστιν ὁ πρῶτος πούς καὶ ἄτακτος. ἔστι δ' ὅτε αὐτὸς ὁ πρῶτος πούς σπονδεῖος ὢν δυνάμει λύεται εἰς δάκτυλον, τῆς δευτέρας συλλαβῆς τοῦ σπονδαίου

διαλυομένης εἰς δύο βραχείας, ἢ ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰς ἀνάπαιστον, τῆς πρώτης συλλαβῆς πάλιν διαλυομένης· ὁ δὲ τροχαῖος καὶ ὁ ἴαμβος εἰς τρίβρα χυν, τῆς μακρᾶς πάλιν εἰς δύο βραχείας διαλυομένης· ὁ γὰρ πυρρίχιος ἐκ δύο βραχειῶν συγκείμενος οὐκ εἶχεν εἰς τί διαλύεσθαι. (31, 20) 9'Εὰν δὲ ἀναμίσηται ταῖς ἰαμβικαῖς τὰ ἀντισπαστικά, οὐ μόνον ἔχει τὴν πρώτην συζυγίαν τρεπομένην κατὰ τὸν πρότερον πόδα, ἀλλὰ καὶ τὴν ταῖς 239 ἰαμβικαῖς ἐπομένην.9 –'Ὁ δὲ θέλει εἰπεῖν τοιοῦτόν ἐστιν· ὅτι συμβαίνει τὰ ἀντισπαστικά οὐ μόνον <κατὰ> τὴν πρώτην συζυγίαν παρανομεῖν, ἀλλ' ἐὰν ἐπιμίσηται αὐτοῖς βάσις ἰαμβική, καὶ <ή> ἐπομένη τῇ ἰαμβικῇ παρανομηθήσεται παρὰ τὴν ἄρχουσαν· ὅτε δ' οὐκ ἀναμίσηγονται αὐτῶ τὰ ἰαμβικά, καθαρεύει περὶ τὰς ἐξῆς ὁ ἀντίσπαστος. (32, 5) 9Πενθημιμερές, τὸ καλούμενον δοχμιακόν, οἶον κλύειν μαίεται τὸν ἐγχώριον.9 τοῦτο κατὰ πόδα μετρεῖται· δύο γὰρ εἰσι κῶλα, ἵνα σύγκειται ἀπὸ ἀντισπάστου καὶ πυρριχίου [ἤγουν συλλαβῆς μακρᾶς διαλυθείσης εἰς δύο βραχείας]. ἰστέον γάρ, ὅτι τὸ δοχμιακόν σύγκειται ἐξ ἀντισπάστου καὶ συλλαβῆς, ὡς πρὸς τὸν μετρικὸν χαρακτήρα. οἱ μέντοι ῥυθμικοὶ τὸ πᾶν μέτρον ὡς μίαν συζυγίαν λαμβάνοντες δοχμιακὸν ὀνομάζουσι διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν. οἱ προειρημένοι ῥυθμοί, ἴαμβος παίων ἐπίτριτος, ὀρθοὶ καλοῦνται· ἐν ἰσότητι γὰρ κεῖνται, καθὼς ἕκαστος τῶν ἀριθμῶν μονάδι πλεονεκτεῖται· ἢ γὰρ μονὰς ἐστὶ πρὸς δυάδα ἢ δυὰς πρὸς τριάδα ἢ τριάς πρὸς τετράδα· [τουτέστι μακρὸς χρόνος πρὸς βραχείας, ὡς ἐν τῷ δα 240 κτύλῳ τυχόν, μονὰς πρὸς δυάδα.] ἐν δὲ τῷ δοχμίῳ [ἐπίτριτός ἐστι καὶ συλλαβή] εὐρίσκεται ἡ διαίρεσις τριάς πρὸς πεντάδα, οὐκέτι ὀρθή. οὗτος οὖν ὁ ῥυθμὸς οὐκ ἠδύνατο ὀρθὸς καλεῖσθαι, ἐπεὶ δυάδι πλεονεκτεῖται. ἐκλήθη οὖν δόχμιος, ἐν ᾧ τὸ τῆς ἀνισότητος μεῖζον ἢ κατὰ τὴν εὐθειᾶν κρίνεται. Ἐνταῦθα οὖν δόχμιον ῥυθμὸν φησὶν ἴαμβον καὶ παιῶνα πρῶτον, τουτέστιν ἐκ βραχείας καὶ μακρᾶς καὶ μακρᾶς καὶ τριῶν βραχειῶν· τινὲς γὰρ οὕτω μετροῦσι. καὶ ἔστιν ἡ τ-α-ι συλλαβὴ εἰς δύο βραχείας λογιζομένη τοῦ παιῶνος, ἵνα τὸ 20μαίεται 20 πρῶτος παίων ἦ. τὸ δὲ τέλος τῆς δευτέρας χρήσεως ἀντὶ μακρᾶς ἔχει τὸ τέλος λυόμενον εἰς δύο βραχείας καὶ ποιεῖ πάλιν παιωνικόν. (32, 13) 9Τὸ καλούμενον Γλυκῶνειον.9 –Κωμικὸς δὲ ἦν ὁ Γλύκων, οὗ καὶ δρᾶμα φέρεται κωμικόν οἱ Φράτορες. Ἰστέον οὖν ὅτι τινὲς εὐρεμά φασιν, ὅπερ οὐ δεῖ. εἴρηται μὲν γὰρ καὶ εὐρησις καὶ εὐρεσις, καὶ Ἀττικοὶ τινες ἐκατέρως φασίν· ἔστι γὰρ σύγγραμμα παρὰ Θεοφράστῳ περὶ εὐρήσεως· ἀλλὰ διὰ τοῦ ἔ ἐν ἰάμβῳ οὐχ εὐρεσις τοῦτ' ἐστίν, ἀλλ' ἀφαίρεσις 241 ἐν τοῖς Ἐπιτρέπουσι Μεν. 180 καὶ εὐρημα διὰ τοῦ ἠ εὐρημα δ' οὐκ οἶσθ' οἶον εὐρηκας τότε Eurip. Med. 716)· οὐ μὴν διὰ τοῦ ἔ εὐρεμα. (33, 2) 9Φαλαίκειον καλεῖται.9 –Φαλαίκειόν φησι μέτρον, οἶονεὶ Φιλίκειον ἀπὸ Φιλίκου τοῦ προειρημένου. τὸ δὲ χαῖρ' ᾧ χρυσόκερως βαβάκτα κήλων Κρατίνου ἐστί. (33, 19) 9Τὸ δὲ δευτέραν ἰαμβικὴν ἔχον καλεῖται Πριάπειον.9 –Πριάπειον δὲ ἐκλήθη, ἐπειδὴ Εὐφρόνιος ὁ γραμματικὸς ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἔγραψεν εἰς Πρίαπον τούτῳ τῷ μέτρῳ· καὶ ὡσπερ τὸ ἰθυφαλλικὸν ἐκλήθη ἐπιτήδειον ὄν εἰς τὸν Διόνυσον, οὕτω καὶ τὸ Πριάπειον. ἰστέον δέ, ὅτι τούτου τοῦ Εὐφρονίου γέγονεν ἀκροατῆς Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικὸς, οὐ μόνον Ἀριστοφάνους τοῦ Βυζαντίου. (34, 21) 9Κρονίδα βασιλῆος γένος Αἴαν τὸν ἄριστον πέδ' Ἀχιλλέα9 οἶονεὶ τοῦ Κρονίδου βασιλέως γένος, τὸν Αἴαν (ἀντὶ τοῦ τὸν Αἴαντα), ἄριστον ὄντα μετὰ τὸν Ἀχιλλέα. πέδα ἀντὶ τοῦ μετά, ὡς τὸ (τοῦ ποιητοῦ δ' ἔστι τοῦτο) μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα (λ 470 αλ.). 242

Cap. XI. Περὶ ἰωνικοῦ τοῦ ἀπὸ μεζονος

9Τὸ ἀπὸ μείζονος Ἴωνικὸν συντίθεται μὲν καὶ καθα ρόν, συντίθεται <δὲ> καὶ πρὸς τὰς τροχαϊκὰς ἐπίμικτον.⁹ Ἡ 9Τὸ ἀπὸ μείζονος Ἴωνικὸν συντίθεται μὲν⁹ καὶ τὰ ἐξῆς. –κ Ζητεῖται διὰ τί μὴ μετὰ τὸ ἀντισπαστικὸν εὐθὺς τοῦ ἀπ' ἐλάσσονος ἤρξατο, ἀλλὰ τοῦ ἀπὸ μείζονος. καὶ φαμέν, ὅτι πρῶτον τῆς τετραδικῆς συγγενείας παρ ἔλαβε τὸ χοριαμβικόν, οὗ συλλαβῆς ἀφαιρουμένης ἰω νικὸν ἀπ' ἐλάσσονος γίνεται, ἐξ οὗ ὁ ἀντίσπαστος, ἐξ οὗ ὁ ἰωνικὸς ἀπὸ μείζονος· ἅπαξ δὲ μετὰ τὸ χοριαμβικόν τὸ ἀντιπαθὲς αὐτοῦ ἀντισπαστικὸν παραλαβὼν, πιθανῶς τοῦ <ἐκ τοῦ> ἀντισπαστικοῦ γενομένου κατὰ ἀφαίρεσιν ἤρξατο. Ἰστέον οὖν ὅτι τὰ ἰωνικὰ εἴωθε δέχεσθαι τὰς τρο χαϊκὰς, ὅτε ἐστὶ κατὰ συμπάθειαν, ὡς τὰ χοριαμβικὰ καὶ ἀντισπαστικὰ τὰς ἰαμβικὰς. ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐξ ὄλων τροχαϊκῶν σύγκειται, ὡς ἐπὶ τοῦδε σαρκικὸν γὰρ εἶχε χρῶτα καὶ τὸ δέρμ' ὅμοιον. διαιρεῖται δὲ ἀπὸ τοῦ τροχαϊκοῦ τῷ τε ῥυθμῷ καὶ τῇ τομῇ· τὸ γὰρ τροχαϊκὸν εἰς πενθημιμερῆ καὶ ἐφθημι 243 μερῆ τέμνεται, τὸ δὲ ἰωνικὸν κατὰ ἀπλῶν ποδῶν. ὅταν δὲ τὸ χοριαμβικὸν λάβῃ τὰς τροχαϊκὰς ἢ τὸ ἰω νικὸν τὰς ἰαμβικὰς, καλοῦνται κατὰ ἀντιπάθειαν. καὶ ὅταν μὲν τὸ χοριαμβικὸν κατ' ἀρχὴν λάβῃ τὸ τροχαϊκόν, ἐπιχοριαμβικὸν καλεῖται, ὅταν δὲ τὸ ἰωνικὸν κατ' ἀρχὴν δέξηται τὸν δίαμβον, ἐπιωνικὸν ἐστίν· ἐπιαντι σπαστικὸν δ' οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ τὸ ἀντισπαστικὸν φύσιν εἶχεν ἐνίοτε καὶ ἀπὸ διτροχαίου ἄρχεσθαι διὰ τὸ τρέπεσθαι τὴν ἀρχὴν εἰς τὰ τέσσαρα σχήματα τῶν δισυλ λάβων. Ἐζητεῖτο δὲ διὰ τί τὰ ἰωνικὰ ἐδέξαντο τοὺς δι τροχαίους. ἐπιλυόμεθα δ' οὕτως· τοῖς ἰωνικοῖς ἐν δέουσι μετρικοῖ πόδες, εἰσὶ γὰρ ἐκ σπονδείου καὶ πυρριχίου τὰ ἰωνικὰ· μετρικοὶ δὲ πόδες εἰσὶ τροχαῖος ἴαμβος δάκτυλος ἀνάπαιστος, οἵτινες τῇ ποικιλίᾳ τῶν χρόνων κοσμούμενοι μέτρα ἴδια ποιοῦσιν· οὗτοι δὲ καλοῦνται μετρικοὶ καὶ ῥυθμικοὶ πόδες· τὰ δ' ἰωνικὰ μέτρα, μὴ ἔχοντα τὴν σύνθεσιν ἐκ μετρικῶν ποδῶν, ὡς προείπομεν, ἐδεήθησαν τῶν διτροχαίων πρὸς σύστασιν· τούτων δ' ἐδεήθησαν, ἐπεὶ χαῦνά εἰσι τὰ ἰωνικὰ, τὰ δὲ τροχαϊκὰ σύντονα· ὅπως οὖν κρᾶσις τις γένηται, συνῆλθον τοῖς ἰωνικοῖς τὰ τροχαϊκὰ. ἅπαξ δὲ τῶν διτροχαίων ἐμπεσόντων εἰς τὰ ἰωνικὰ, τοῖς ἀντιπαθεῖσι τῶν ἰωνικῶν συνῆλθον αἱ ἰαμβικαὶ διπο δίαι, φημὶ δὴ τῷ ἀντισπαστικῷ καὶ χοριαμβικῷ. (35, 12) 9Τὸ καλούμενον Κλεομάχειον.⁹ –ὁ Κλεόμαχος δ' οὗτος πύκτης ἦν, ἐρασθεὶς δὲ ποτε νέου μετῆλθεν εἰς ποιητικὴν. 244 Εἶτα ἐπιφέρει ἄλλων τινῶν παραδείγματα, λέγων καὶ τὸ πόθεν σύγκειται, ἐν οἷς παραφέρει τοῦτο τὸ Σαπφουῶς (36, 17) ἄσαροτέρας οὐδαμὰ πῶρανα σέθεν τυχοῖσαν. ὃ δὲ θέλει εἰπεῖν, τοιοῦτόν ἐστι· βλαβερωτέρας οὐδα μῶς πού ποτε, Εἰρήνη, σοῦ ἐπιτυχοῦσαν. ὁ πρῶτος πούς ἐστὶ παίων δευτέρος 20ᾶσαροτέ20· συστέλλουσι γὰρ οἱ Αἰολεῖς τὸ ᾠα [τοῦ ἄσαισιν] ὡς ἐν τῷ μή μ' ἄσαισι μήδ' ὀνίαισιν Sapph. 1, 3). ὡσπερ δὲ τὸ Ἄφροδίτη Ἄφροδίτα φασι συστέλλοντες τὸ ᾠα, οὕτω καὶ τὸ εἰρήνη εἰρήνα.

Ξαπ. χι. Περί ἰωνικοῦ τοῦ ἀπ' ἐλάσσονος.

9Τὸ δὲ ἀπ' ἐλάσσονος ἰωνικὸν συντίθεται μὲν καὶ καθαρὸν, συντίθεται δὲ καὶ ἐπίμικτον πρὸς τὰς τρο χαϊκὰς.⁹ Τοῦτο δεδήλωται ἀντιπαθὲς ὄν τῷ ἀπὸ μείζονος ἰωνικῷ. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἀπὸ σπονδείου ἤρχετο, τοῦτο δὲ ἀπὸ πυρριχίου, εἶτα σπονδείου, τὸ καθαρὸν ἰωνικόν. ἔστι δὲ καὶ ἐπίμικτον· ἐπιδέχεται γὰρ καὶ τρο 245 χαϊκὰς διποδίας. ὅτε δὲ παραδέχεται τροχαϊκὴν δι ποδίαν, πρὸ τῆς τροχαϊκῆς διποδίας ἔστιν ὁ πεντάσημος πούς, τουτέστι παίων τρίτος, λέγω δὴ τὸν ἐκ δύο βραχειῶν καὶ μακρᾶς καὶ βραχείας συγκείμενον. ἢ δὲ τροχαϊκὴ διποδία ὅταν προτάττηται τῆς ἰωνικῆς διπο δίας, εὐρίσκεται αὕτη ἢ τροχαϊκὴ διποδία ἐπτάσημος. (καὶ ἐξάσημος γὰρ ἐστίν, ἐὰν ἔχη αὐτοὺς τοὺς δύο τροχαίους καθαρούς· ἕκαστος γὰρ

τροχαῖος ἐκ μακρᾶς καὶ βραχείας συγκείμενος τρίσημός ἐστιν.) ἐπτάσημος δὲ γίνεται, τὴν τελευταίαν ἐκτείνων, τουτέστι τὴν τε τάρτην συλλαβὴν, καὶ ποιεῖ τὸν ἐκ τροχαίου καὶ σπον δείου συγκείμενον δεύτερον ἐπίτριτον, (ὡς προεῖρηται, ὅτε μὴ λήγει εἰς τὸ τέλος τοῦ μέτρου αὐτὴ ἢ διποδία, ἀλλ' ἔχει ἰωνικὸν ἐπαγόμενον,) οἷον (39, 11) ἄπο μοι θανεῖν γένοιτ'· οὐ γὰρ ἂν ἄλλη. ἔστι γὰρ τοῦτο τρίμετρον ἀκατάληκτον ἔχον τὸν πρῶτον πόδα παιῶνα τρίτον τὸν πεντάχρονον, εἶτα τροχαϊκὴν ἐπτάσημον τὸν καὶ δεύτερον ἐπίτριτον, καὶ ἰωνικὸν ἀπ' ἐλάσσονος. Τὰ δὲ ἐξῆς, ἄφρησι, πρόδηλα. (38, 13) Ἡ τοῦτο μέντοι καὶ γαλλιαμβικὸν καὶ μητρῶα κὸν καὶ ἀνακλώμενον ... ἐκλήθη.⁹ Ἡ τοῦτο μέντοι μητρῶακὸν καὶ γαλλιαμβικὸν καὶ ἀνακλώμενον ἐκλήθη διὰ τὸ πολλὰ τοὺς νεωτέρους εἰς τὴν μητέρα τῶν θεῶν γράψαι τούτῳ τῷ μέτρῳ⁹ καὶ τὰ ἐξῆς. –κ Ἰστέον ὅτι τοῦτο τὸ ἀπ' ἐλάσσονος ἰωνικὸν λέγεται ἀνακλώμενον καὶ μητρῶακὸν καὶ γαλλιαμβικὸν ἀπὸ 246 τοῦ τοὺς Γάλλους, ὃ ἐστὶ τοὺς κιναιίδους, ἰαμβίζειν καὶ ὑμνεῖν τὴν Ῥέαν κατὰ τὴν ἀγοράν· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ μητρῶακόν. ἴσως δὲ διὰ τοῦτο καὶ ἀνακλώμενον διὰ τὴν κλάσιν τῆς φωνῆς αὐτῶν καὶ ἀπαλότητα. ὧ καὶ Καλλιμάχος κέχρηται. ἔστι δὲ ἀταξία πολλὴ ἐν τῇ χρήσει ὧν παραφέρει χρήσεων καὶ μάλιστα ἐν τοῖς πρώτοις ποσὶ.

Cap. XIII. Περί παιωνικοῦ.

Τὸ δὲ παιωνικὸν εἶδη μὲν ἔχει τρία, τό τε κρητικὸν καὶ τὸ βακχαιακὸν καὶ τὸ παλιμβακχαιακόν· καὶ τὰ ἐξῆς. Οὐκ οὐκ ἀπεδοκίμασαν οἱ μετρικοί τὸ παιωνικὸν μέτρον, ἐπεὶ οὐδὲ οἱ ῥυθμικοί. παιωνικὸν γὰρ φασὶν τὸν ἐν ἡμιολίῳ λόγον. ἡμιόλιον δὲ ἐστὶν, ὡς ἐν τοῖς κατὰ πλάτος εἰρημένους αὐτοῦ ἕνδεκα βιβλίους φησί, τὸ ἐξ ἑνὸς ἡμίσεως ποδὸς συγκείμενον· ὡς οἱ τρισὺλ λαβοὶ πόδες ἐκ τῶν δυσυλλάβων. αὐτοὶ δὲ οἱ μετρικοί τοῦ παιωνικοῦ τρία εἶδη φασί· τὸ ἐν κρητικῷ, τὸ ἐν βακχείῳ, τὸ ἐν παλιμβακχείῳ· πάντα δὲ ἐστὶ πεντάσημα. 247 Εἰ δὲ τις ἔροιτο πῶς τὸ μέτρον τὸ παιωνικὸν μόνον παιῶνα πρῶτον δέχεται καὶ τέταρτον, οὐδὲ δεῦτερον καὶ τρίτον, ἴστω, ὡς οὐκ ἀπὸ τῶν παιῶνων ποδῶν ὠνόμασται τὸ μέτρον, ἀλλ' ὅτι ἐν ἡμιολίῳ ἐστὶ, κύριος δὲ ἐν αὐτῷ πούδῳ ὁ κρητικός, ὃς λύων μὲν τὴν πρώτην ποιεῖ παιῶνα τέταρτον· (ὁ γὰρ ἀμφίμακρος λύει τὴν πρώτην συλλαβὴν καὶ ποιεῖ τὸν ἐκ τριῶν βραχειῶν καὶ μιᾶς μακρᾶς παιῶνα τέταρτον)· λύων δὲ τὴν ἐσχάτην [ὁ ἀμφίμακρος] ποιεῖ παιῶνα πρῶτον, λύων δὲ ἄμφω ποιεῖ τὸν πεντάβραχυν. Ἡλιόδωρος δὲ φησι κοσμίαν εἶναι τῶν παιωνικῶν τὴν κατὰ πόδα τομὴν, ὅπως ἢ ἀνάπαυσις ἐπιδιδοῦσα χρόνον ἐξασήμους ποιῆ τὰς βάσεις καὶ ἰσομερεῖς ὡς τὰς ἄλλας, οἷον οὐδὲ τῷ Κνακάλῳ οὐδὲ τῷ Νυρσύλῳ Alc. 19)· τούτου δὲ πάλιν ὑφαιρουμένη μὲν ἢ πρώτη ἐξ τὸ ἐκ βακχείου, ἢ δὲ δευτέρα τὸ ἐκ παλιμβακχείου. (41, 7) Ἡ ομοίως δ' ἐν τοῖς Γεωργοῖς Ἀριστοφάνης ἐποίησέ που τὸν τέταρτον παιῶνα ἀντὶ τοῦ πρώτου, οὐ τηρήσας τὸ πρῶτον παρατήρημα ἐν ἀγορᾷ δ' αὐτὸ πλάτανον εὖ διαφυτεύσομεν.⁹ εἶπε γὰρ τὸν πρῶτον παιῶνα καθαρῶς συντίθεσθαι τοῦ τελευταίου ὄντος κρητικοῦ. ὁ δὲ τέταρτος παίων 248 οὐχ οὕτω καθαρῶς, φησί, συντίθεται. –(41, 11) εἶτά φησιν, ὅτι ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις παρέλαβεν ἐν μέσοις τοῖς τετραμέτροις κρητικούς. προεῖπε γὰρ (40, 14) ὡς ἐπιτηδεύουσιν ἔνιοι τῶν ποιητῶν τοὺς πρώτους καλουμένους παιῶνας παραλαμβάνειν μετὰ τῶν κρητικῶν. καὶ φέρει (40, 12) παράδειγμα τὸ Κρατίνου ἐν Τροφωνίῳ ἄνω (222 κ.) χαῖρε δὴ, μοῦσα· χρονία μὲν ἦκεις, ὅμως δ' ἦλθες οὐ πρὶν ἐλθεῖν, ἴσθι σαφές, ἀλλ' ὅπως. ἔστι γὰρ ἀπὸ κρητικοῦ καὶ παιῶνος πρώτου μικτόν. ὁμοίως οὖν καὶ τοῦτο, ὃ φησιν ἐνταῦθα, ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις (41, 11) μήτε Μούσας ἀνακαλεῖν ἑλικόβοστρυχούς μήτε Χάριτας βοᾶν εἰς χορὸν Ὀλυμπίας ἐνθάδε γὰρ εἰσὶν ὡς φησὶν ὁ διδάσκαλος. (41, 17)

9Σιμμίας δ' ἐπετήδευσεν ἔν τισι ποιήμασι τοὺς πλείστους κρητικὸς παραλαμβάνειν μάτερ ὦ πότνια κλυθι.9 Ἰστέον ὅτι ὁ Ὡρός φησιν, ὡς ἀντὶ μακρᾶς ἐστὶν ἐν-ταῦθα τὸ ᾠα τοῦ πότνια, κοινῆς ὄν συλλαβῆς, ὅτι ἀπὴρ τισεν εἰς μέρος λόγου, ὡς τὸ Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχή (Ξ 1). ἀλλὰ μᾶλλον δεῖ μὴ κατὰ τοῦτο λέγειν αὐτὸ μακρόν, ἀλλ' ὅτι ἔχει δύο σύμφωνα ἐπιφερόμενα, τὸ ᾠκλ τοῦ 20κλυθι.20 249 (42, 7) 9Θυμελικὰν ἴθι μάκαρ9 καὶ τὰ ἐξῆς· ἐκ τῶν καλουμένων Δελφικῶν ἔστιν ἡ προκειμένη χρῆσις, μὴ ἐχόντων τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ. (43, 3) 9'Ο ταῦρος δ' ἔοικε κερίζειν·9 Βασσαρῶν Αἰσχύλου (23) ἡ χρῆσις.

Cap. XIV. Περὶ τῆς κατὰ ἀντιπάθειαν μίξεως.

1 9Τῆς δὲ κατὰ ἀντιπάθειαν μίξεως νῦν τὰ πυκνότατα παραθησόμεθα· ἐπιχοριαμβικὸν μὲν οὖν τὸ Σαπφικὸν καλούμενον ἑνδεκασύλλαβον·9 καὶ ἐξῆς Ὑ 9Τῆς δὲ κατὰ ἀντιπάθειαν μίξεως νῦν τὰ πυκνότατα παραθησόμεθα. ἐπιχοριαμβικὸν μὲν οὖν τὸ Σαπφικὸν καλούμενον ἑνδεκασύλλαβον, οἷον ποικιλόφρον ἀθανάτ' Ἀφρόδιτα· τοῦτο δὲ τὴν μὲν πρώτην συζυγίαν ἔχει τροχαϊκὴν ἐξάσημον ἢ ἐπτάσημον, τὴν δὲ δευτέραν χοριαμβικὴν, τὴν δὲ κατακλειδα ἐξ ἰάμβου καὶ τῆς ἀδιαφόρου συλλαβῆς·9 καὶ τὰ ἐξῆς. -κ Ἐνταῦθα περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εὐρημένων μεμιγμένων, τῶν κατὰ ἀντιπάθειαν ἀλλήλων ὄντων μέτρων βούλεται διαλαβεῖν ὁ τεχνικός, καὶ λέγει, ὅτι τὰ πυκνότατα, τουτέστι τὰ συνήθη ἐν τῇ χρήσει, παραφέρω. λέγει οὖν εἶναι τι μέτρον τὸ λεγόμενον ἐπὶ 250 χοριαμβικόν, τουτέστι τὸ μὴ ἀπὸ χοριάμβου μόνον συγκείμενον, ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ καὶ ἀπὸ ἄλλων ποδῶν συντεθειμένον. καὶ λέγει τὸ ποῖον μετὰ παραδείγμα τος, τὸ καλούμενον καὶ Σαπφικόν, τὸ ἑνδεκασύλλαβον, οἷον ποικιλόφρον ἀθανάτ' Ἀφρόδιτα. ἔχει γὰρ τὴν πρώτην συζυγίαν τροχαϊκὴν ἐξάσημον ἢ ἐπτάσημον, τουτέστιν ἐκ δύο τροχαίων συγκειμένην τρισημῶν ὄντων, ἢ ἐκ τροχαίου καὶ σπονδείου, τουτ' ἐστὶ τρισημοῦ καὶ τετρασημοῦ, ὥστε εἶναι τὴν διπο δῖαν ἐπτάσημον· (ἰστέον γὰρ ὅτι ἡ ἐπτάσημος τροχαϊκὴ ἐπὶ τέλους ἔχει τὸν σπονδεῖον, ὥστ' εἶναι τὴν τελευταίαν τοῦ διτροχαίου ἀδιαφόρον, μακρὰν καὶ βραχεῖαν· μακρὰν μὲν, ὅτε ἐστὶν ἐπτάσημος, βραχεῖαν δέ, ὅτε ἐξάσημος. ἢ δὲ ἰαμβικὴ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐπὶ τῆς ἀρχῆς)· καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῆς πρώτης συζυγίας. τὴν δὲ δευτέραν συζυγίαν ἔχει χοριαμβικὴν, (οἶονεὶ τροχιαμβικὴν ὡς προέγνωμεν [235, 15] τὴν ἐκ τροχαίου καὶ ἰάμβου συγκειμένην, οἶονεὶ ἐκ μακρᾶς καὶ δύο βραχειῶν καὶ μακρᾶς), ἐξάσημον. τὴν δὲ κατακλειδα, τουτέστι τὴν ἐσχάτην συζυγίαν (τρίμετρον γὰρ ὑποτίθεται τὸ μέτρον), ἔχει ἐξ ἰάμβου καὶ ἐσχάτης συλλαβῆς ἀδιαφόρου οὔσης, τουτέστι πῆ μὲν μακρᾶς πῆ δὲ βραχείας. (43, 16) 9'Ωστε εἶναι <τὰ πάντα δύο σχήματα περὶ> τὴν τετάρτην συλλαβὴν·9 τοῦτο οὐ πρὸς τὸ προσεχές, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἄνω, εἶναι τὴν τετάρτην συλλαβὴν τῆς 251 πρώτης συζυγίας, τουτέστι τοῦ διτροχαίου, πῆ μὲν βραχεῖαν, ὅτε καὶ ἐξάσημος, πῆ δὲ μακρὰν, ὅτε ἐπτάσημος. οἷον καθαρὸν σχῆμα ἔχον ἐξάσημόν ἐστὶ τοῦτο ποικιλόφρον ἀθανάτ' Ἀφρόδιτα. ἔχει γὰρ τὴν πρώτην διτροχάιον καὶ τὸ δεύτερον χοριάμβον καὶ τὴν ἐσχάτην ἐξ ἰάμβου καὶ συλλαβῆς. (ἰστέον δέ, ὅτι Ἀφρόδιτα προπαροξυτόνως ἀναγινώσκουσιν Αἰολεῖς, συστέλλοντες τὸ ᾠα. οὐκ ἐπὶ πάντων δὲ συστέλλουσιν, ἀλλ' ἐπὶ μόνων τῶν κυρίων. τὰ γὰρ μὴ ὄντα κύρια οὔτε συστέλλουσιν οὔτε προπαροξύνου-σιν, ἀλλ' ἀθανάτα φασὶ παροξυτόνως). τὸ αὐτὸ δὲ μέτρον ἐστὶ καὶ ἐπὶ τοῦ παῖ Διὸς δολοπλόκε, λίσσομαί σε Sapph. 1, 2 καὶ ἐπὶ τοῦ μή μ' ἄσαισι μῆδ' ὄνιαισι δάμνα Sapph. 1, 3 43, 21) 9θᾶτερον δὲ ἀλλὰ τυῖδ' ἔλθ' αἴποτα κᾶτ' ἔρωτα· ὥστ' εἶναι τὸν κανόνα τοιοῦτον· βα. βαββ. βααβ. αβ. αβββ' τὸ ἕτερον δέ, οἶονεὶ τὸ ἔχον ἐπτάσημον τὴν τροχαϊκὴν, ἔστι τοιοῦτον ἀλλὰ τυῖδ' ἔλθ' αἴποτα κᾶτ' ἔρωτα. ἔχει

γὰρ τὴν πρώτην συζυγίαν ἐκ τροχαίου καὶ σπον-δείου. ἰστέον γὰρ ὅτι ἡ τυΐ μία ἐστὶ συλλαβὴ καὶ 252 ὡς μία ποδίζεται. ἀλλὰ διὰ τὸ ἐπιφέρεισθαι σύμφωνον ἢ καὶ εἶναι ἐν τέλει λέξεως οὐ δύναται ἐν δι-φθόγγῳ ἐκφωνηθῆναι. (ἔγνωμεν γὰρ πολλάκις, ὅτι οὐδέποτε μετὰ τὴν ὠ-ι δίφθογγον σύμφωνον ἐπιφέρεται, καὶ ὅτι οὐχ εὐρίσκεται ἐν τέλει λέξεως.) διὸ δεῖ μὲν ἐκφωνεῖν καὶ περιστίζειν τὸ ὠ, ἐν δὲ τῷ μέτρῳ ὡς ἀνεκφώνητον καὶ <μῆ> μετὰ δίφθογγου αὐτὸ παρα-λαμβάνειν. ἔχει οὖν τὴν πρώτην συζυγίαν τὸ προκείμενον τροχαϊκὴν ἐπτάσημον, τὴν δὲ δευτέραν χοριαμβικὴν. τὸ γὰρ ὠ-κ-α-τ μακρὸν ἐστὶν ἐκ συναλοιφῆς ἀπὸ τοῦ 20 καὶ εἴτ' ἔρωτα κᾶτ' ἔρωτα 20. τὴν δ' ἐσχάτην ὁμοίως τῷ προειρημένῳ ἔχει ἐξ ἰάμβου καὶ συλλαβῆς. τὸ αὐτὸ ἔστιν εἰπεῖν καὶ ἐπὶ τοῦ Alc. 5, 1 † Heph. 44, 6 χαῖρε Κυλλάνας ὁ μέδεις, σὲ γὰρ μοι καὶ θυμὸς ὕμνειν, τὸν κορυφαῖσιν ἀγναῖς Alc. 5, 2 καὶ Μαῖα γέννα τῷ Κρονίδα μίγισα Alc. 5, 3 44, 1) 20 ὥστ' εἶναι τὸν κανόνα τοιοῦτον 20 φησί. τὸ β λάμβανε μακράν (τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ β, ὅτι β' χρόνοι εἰσίν, οἵτινες ἀπεργάζονται τὴν μακράν), τὸ δὲ ὠ τὴν βραχεῖαν ἐξ ἑνὸς χρόνου οὔσαν. πρόδηλον οὖν τὸ λεγόμενον, ὅτι ἡ πρώτη συλλαβὴ ἐστὶ μακρά, ἡ δευτέρα βραχεῖα, ἡ τρίτη <μακρά>, ἡ τετάρτη καὶ 253 μακρά καὶ βραχεῖα· ἐπτάσημον γὰρ καὶ ἐξάσημόν φησιν εἶναι τὴν τροχαϊκὴν συζυγίαν. τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῆς δευτέρας καὶ τρίτης συζυγίας καὶ πάντων δεῖ παραλαμβάνειν. (44, 4) 9 Ἔστι δὲ καὶ παρ' Ἀλκαίῳ, καὶ ἄδηλον, ὅπο-τέρου ἐστὶν εὕρημα, καὶ εἰ Σαπφικὸν καλεῖται· οἷον χαῖρε Κυλλάνας. 9 ἄδηλον, φησί, τίνας ἐστὶν εὕρημα, καὶ ἄδηλον εἴτε Σαπφικὸν καλεῖται εἴτε Ἀλκαϊκόν. ταῦτο δὲ ἐστὶ τῷ προειρημένῳ, ἀλλ' ἔχει τι ξένον, ὅτι μετὰ τὰ τρία μέτρα (οἷον εἰ στίχους τῆς στροφῆς· ταύτην γὰρ καλεῖ στροφὴν, τὴν ἐκ τῶν τοιούτων μέτρων συγκειμένην) ἔχει τέταρτον ἐπιφερόμενον πεντασύλλαβον χοριαμβικόν πενθημιμερές, ὃ ἔχει χορίαμβον καὶ συλλαβὴν. πενθημιμερές δέ, ὅτι δύο ἔχει πόδας ἀπλοῦς καὶ συλλαβὴν (λέγω δὴ τροχαῖον καὶ ἰάμβον) παμβασιλῆι καὶ πότνια θυμόν. (44, 9) 20 συνεμπίπτει δὲ δακτυλικῶ 20 φησί. δεῖ προσθεῖναι· διμέτρῳ καταληκτικῶ εἰς δισύλλαβον. ἔχει γὰρ δάκτυλον καὶ δύο συλλαβὰς δακτύλου, ὡς εἴρηται· παμβασιλῆι, πότνια θυμόν. (44, 13) 9 Ἀπὸ δὲ ἀντισπαστικῆς τὸ καλούμενον Πινδαρικὸν ἑνδεκασύλλαβον, ὃ τὴν μὲν πρώτην ἀντι 254 σπαστικὴν ἔχει, τὰ δὲ λοιπὰ ὁμοίως τῷ Σαπφικῶ. 9 καὶ τοῦτο πάνυ ἐστὶ σαφές. ἔχει γὰρ τὸν πρῶτον πόδα, ἥγουν τὴν συζυγίαν, ἐξ ἀντισπαστικοῦ συγκείμενον, (τουτέστιν τὸ ἐναντίον τοῦ χοριάμβου, ἰαμβοτρόχαιον, ἐκ βραχείας καὶ δύο μακρῶν καὶ βραχείας συγκείμενον,) τοὺς δὲ ἐξῆς ὁμοίως τῷ προειρημένῳ Σαπφικῶ. καὶ παραφέρει παραδείγματα οἷον (44, 17) ὁ μουσαγέτας με καλεῖ χορεῦσαι καὶ πάλιν ἄγοις ὦ κλυτὰ θεράποντα Λατοῖ. τὰ δὲ λοιπὰ πάντα σαφῆ εἰσι καὶ σχεδὸν ἐξηγήσεως μὴ δεόμενα.